

**NOKTA VE ÇİZGİNİN
SERAMİK SANATINDA KULLANIM BİÇİMLERİNİN
ARAŞTIRILMASI**

Emre CAN
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Pınar GENÇ
Eylül 2012
Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ANA SANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

NOKTA VE ÇİZGİNİN
SERAMİK SANATINDA KULLANIM BİÇİMLERİNİN
ARAŞTIRILMASI

Hazırlayan
Emre CAN

Danışman
Doç. Pınar GENÇ

AFYONKARAHİSAR
2012

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi Olarak “Nokta ve Çizginin Seramik Sanatında Kullanım Biçimlerinin Araştırılması” adlı çalışmanın tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

17.09.2012

Emre CAN

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

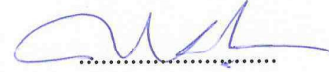
JÜRİ ÜYELERİ

İmza

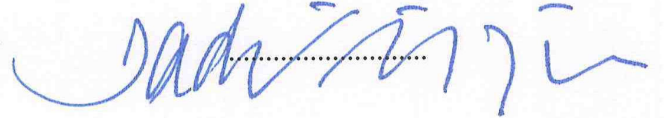
Tez Danışmanı : Doç.Dr. Pınar GENÇ

Jüri Üyeleri : Doç.Dr. Münevver ÇAKI

: Yrd.Doç.Dr. Sadettin AYGÜN

Seramik Anasanat Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Emre CAN'ın “Nokta ve Çizginin Seramik Sanatında Kullanım Biçimlerinin Araştırılması” başlıklı tezini değerlendirmek üzere 17.09.2012 günü saat 10:00’da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir

Prof.Dr.Mehmet KARAKAŞ
MÜDÜR

ÖZET

NOKTA VE ÇİZGİNİN SERAMİK SANATINDA KULLANIM BİÇİMLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Emre CAN

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ANASANAT DALI

Eylül 2012

Danışman: Doç. Pınar GENÇ

Bu çalışmada, sanatın temelini oluşturan nokta ve çizginin doğada bulunma biçimleri örneklerle araştırılmış, bu iki öğenin seramik sanatındaki görsel etkileri incelenmiştir. Farklı ülkelerden birçok seramik sanatçısının kısa özgeçmişleri ile tanıtımı yapılarak, eserlerinde nokta ve çizgi öğesini ele alış biçimleri örneklerle anlatılmıştır.

Nokta ve çizginin tanımı çerçevesinde, modern anlamda bu iki öğenin kullanılması ile seramik sanatında görsel açıdan estetik örnekler uygulanmasına çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nokta, Çizgi, Seramik, Sanat.

ABSTRACT

RESEARCH OF APPLICATION STYLE OF DOT AND LINE IN CERAMIC ART

Emre CAN

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
CERAMIC DEPARTMENT**

September 2012

Advisor: Associate Proffessor Pınar GENÇ

In this study, the existings of dot and line, which comprise the basic of art, in nature have been examined with examples and the visual effects of these two components in the art of ceramic. Several artists from different countries have been introduced with their CVs and their using style of dot and line have been explained with examples.

According to the definitions of dot and line, visually aesthetic examples have been tried to apply by the modern use of these two components.

Key Words: Dot, Line, Ceramic, Art.

ÖNSÖZ

Temel sanat ögesi olan nokta ve çizginin, seramik sanatında kullanım biçimlerinin incelenerek özgün formlara dönüştürülmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmamda her konuda yardımcı olan tez danışmanım Doç. Pınar GENÇ' e teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca her zaman maddi manevi yanımda olan annem ve babama, bu çalışmam süresince desteklerinden dolayı kardeşime ve arkadaşım Halil İbrahim ÇAKIR'a teşekkürlerimi sunarım.

Emre CAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ.....	i
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
RESİMLER LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM NOKTA VE ÇİZGİ

1. NOKTA.....	2
1.1. NOKTANIN TANIMI.....	2
1.2. DOĞADA NOKTA.....	4
1.3. GÖRSEL ANLATIMDA NOKTA.....	9
2. ÇİZGİ.....	12
2.1. ÇİZGİNİN TANIMI.....	12
2.2. DOĞADA ÇİZGİ.....	13
2.3. GÖRSEL ANLATIMDA ÇİZGİ.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

SERAMİK SANATINDA NOKTA VE ÇİZGİNİN KULLANIMI

1. NOKTA ÖĞESİNİ KULLANAN SERAMİK SANATÇILARI.....	21
--	----

1.1. ANDREW GILLIATT.....	21
1.2. ANITA TOTH.....	23
1.3. BRANDON REESE.....	24
1.4. FRAN MAGUIRE.....	25
1.5. HARUMI NAKASHIMA.....	27
1.6. IKUKO IWAMOTO.....	28
1.7. MATTHEW CHAMBERS.....	29
1.8. NAOKO MATSUMOTO.....	30
1.9. RYAN LABAR.....	32
1.10. SAKURAI YASUKO.....	33
1.11. SIMON VAN DER VEN.....	34
1.12. TONY MARSH.....	35
1.13. URSULA COMMANDEUR.....	37
1.14. VALERIA NASCIMENTO.....	37
2. ÇİZGİ ÖĞESİNİ KULLANAN SERAMİK SANATÇILARI.....	39
2.1. ASUMAN ÖZSOY INAN.....	39
2.2. DAVID ROBERTS.....	40
2.3. EFE TÜRKEL.....	42
2.4. ENNO JAKEL.....	43
2.5. JEANNE OPGENHAFFEN.....	45
2.6. LINDA DANGOOR.....	46
2.7. MARC LEUTHOLD.....	48
2.8. MATTHEW CHAMBERS.....	49
2.9. NUALA O'DONOVAN.....	51
2.10. PAULA BASTIAANSEN.....	52
2.11. PETRA WOLF.....	53
2.12. PINAR GENÇ.....	55
2.13. RAFA PEREZ.....	56
2.14. SAKIYAMA TAKAYUKI.....	57

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. UYGULAMALAR.....	59
SONUÇ.....	70
KAYNAKÇA.....	71

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1 : Portakal.....	4
Resim 2 : Üzüm.....	5
Resim 3 : Kivi.....	5
Resim 4 : Çilek.....	6
Resim 5 : Kaktüs.....	6
Resim 6 : Çita.....	7
Resim 7 : Tavuskuşu.....	8
Resim 8 : Denizyıldızı.....	8
Resim 9 : Ayçiçeği.....	9
Resim 10 : Nokta Çalışması.....	10
Resim 11 : Nokta Çalışması.....	10
Resim 12 : Nokta Çalışması.....	11
Resim 13 : Nokta Çalışması.....	11
Resim 14 : Paria Kanyon.....	13
Resim 15 : Zebra.....	14
Resim 16 : Ağaçlar.....	15
Resim 17 : Ağaç Gövdesi.....	15
Resim 18 : Yaprak.....	16
Resim 19 : Mor Lahana.....	16
Resim 20 : Mantar.....	17
Resim 21 : Örümcek Ağı.....	17
Resim 22 : Avuç İçi.....	18
Resim 23 : Çizgi Çalışması.....	19
Resim 24 : Çizgi Çalışması.....	20
Resim 25 : Çizgi Çalışması.....	20
Resim 26 : Andrew Gilliatt.....	22
Resim 27 : Andrew Gilliatt.....	22
Resim 28 : Anita Toth.....	23
Resim 29 : Brandon Reese.....	24
Resim 30 : Brandon Reese.....	25

Resim 31 : Fran Maguire.....	26
Resim 32 : Fran Maguire.....	26
Resim 33 : Harumi Nakashima.....	27
Resim 34 : Harumi Nakashima.....	27
Resim 35 : Ikuko Iwamoto.....	28
Resim 36 : Ikuko Iwamoto.....	29
Resim 37 : Matthew Chambers.....	30
Resim 38 : Naoko Matsumoto	31
Resim 39 : Naoko Matsumoto	31
Resim 40 : Ryan Labar.....	32
Resim 41 : Ryan Labar.....	33
Resim 42 : Sakurai Yasuko.....	33
Resim 43 : Sakurai Yasuko.....	34
Resim 44 : Simon Van Der Ven.....	35
Resim 45 : Tony Marsh.....	36
Resim 46 : Tony Marsh.....	36
Resim 47 : Ursula Commandeur.....	37
Resim 48 : Valeria Nascimento.....	37
Resim 49 : Valeria Nascimento.....	38
Resim 50 : Asuman Özsoy İnan “Çamur Adam Olmuş”	39
Resim 51 : Asuman Özsoy İnan “Çamurun Kadın Halleri”	39
Resim 52 : David Roberts.....	41
Resim 53 : David Roberts.....	41
Resim 54 : Efe Türkel.....	42
Resim 55 : Efe Türkel.....	43
Resim 56 : Enno Jäkel.....	44
Resim 57 : Enno Jäkel.....	44
Resim 58 : Jeanne Opgenhaffen.....	45
Resim 59 : Jeanne Opgenhaffen.....	46
Resim 60 : Linda Dangoor.....	47
Resim 61 : Linda Dangoor.....	47

Resim 62 : Marc Leuthold.....	48
Resim 63 : Marc Leuthold.....	49
Resim 64 : Matthew Chambers.....	50
Resim 65 : Matthew Chambers.....	50
Resim 66 : Nuala O'Donovan.....	51
Resim 67 : Nuala O'Donovan.....	52
Resim 68 : Paula Bastiaansen.....	52
Resim 69 : Paula Bastiaansen.....	53
Resim 70 : Petra Wolf.....	54
Resim 71 : Petra Wolf.....	54
Resim 72 : Pınar Genç.....	55
Resim 73 : Pınar Genç.....	56
Resim 74 : Rafa Perez.....	57
Resim 75 : Sakiyama Takayuki.....	58
Resim 76 : Sakiyama Takayuki.....	58
Resim 77 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 30x20x45 cm, 1160°C	60
Resim 78 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 27x27x18 cm, 1160°C.....	60
Resim 79 Döküm Yöntemiyle Şekillendirme:, 26x15x24 cm, 1160°	61
Resim 80 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme,15x12x28 cm, 1160°C	61
Resim 81 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 9x45x24 cm, 1000°C	62
Resim 82 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 23x42x23 cm 1160°C.....	62
Resim 83 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 36x39x7 cm, 1160°C	63
Resim 84 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 38x14x25 cm, 1000°C	63
Resim 85 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 50x15x22 cm, 1000°C	64
Resim 86 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 59x14x45 cm, 1000°C	64
Resim 87 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 24x34x15 cm, 1160°C.....	65
Resim 88 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 45x25x36 cm, 1000°C	65
Resim 89 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 12x8x26 cm, 1160°C	66
Resim 90 : Döküm Yöntemiyle Şekillendirme, 28x15x23 cm, 1160°C	66
Resim 91 :Elle Şekillendirme, 44x44 cm, 1000°C.....	67
Resim 92 : Elle Şekillendirme, 46x46 cm, 1000°C	68

Resim 93 : Elle Şekillendirme, 45x45 cm, 1000°C	68
Resim 94 : Elle Şekillendirme, 45x45 cm, 1000°C	69

GİRİŞ

Nokta genel anlamda tek başına hareketsiz gibi duran, ancak küresel yapısı sayesinde harekete geçecekmişcesine enerjiyle yüklü bir işarettir. Çizgi ise görsel anlatım dilinin önemli bir unsuru olup tasarımın oluşmasında önemli bir göreve sahiptir.

Nokta ve çizgi doğada bulunma farklılıklarına göre çeşitlilik göstermektedir. Çeşitli bitkilerin içyapılarında, hayvanların derileri veya postları üzerinde, ağaçların yüzeylerinde ve yapraklarında nokta ve çizginin doğal örneklerine rastlanmaktadır. İnsan vücudunda bulunan damarlar ve derimiz üzerindeki çizgilerde doğal çizgi örnekleridir. Bu şekilde düşünüldüğünde içerisinde bulunduğumuz dünya nokta ve çizgilerle kaplıdır denilebilir.

Bu tez çalışmasında doğada bulunan nokta ve çizginin seramik sanatta kullanım biçimlerinin seramik sanatçıları tarafından nasıl uygulandığı araştırılarak, görsel anlatımın en önemli öğeleri olan nokta ve çizginin kullanılmasıyla özgün formlar elde edilmeye çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

NOKTA VE ÇİZGİ

1. NOKTA

1.1. NOKTANIN TANIMI

Nokta ile ilgili birçok kaynakta çeşitli tanımlamalar vardır. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre “Nokta; çok küçük boyutlarda işaret benek” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005).

Yine bir başka tanıma göre ise ; “İnsanın görsel algıya bağlı olarak ürettiği en küçük boyutsuz “işaret” noktadır. Malzemesi, yapısı ne olursa olsun, üstüne düşen ışıkla etki yoğunluğu kazanan, en boy olarak hiçbir “ölçü” algısı üretmeyen, “elementer parçacık” noktadır. Ya da, geometrik olarak, uzayda bir “yercik” işaretlediğinden, “sıfır boyutlu”, mikro–sembol, mikro eleman da deniliyor. Çizgilerin kesişme yeri, yüzeylerin kesiştiği “köşe” boyutu da denilmektedir” (Atalayer, 1994, s.143,144).

“Nokta düzensizliğin içinde ilk düzen elemanıdır. Nokta geometrik olarak görselliğin anlatımında çeşitli büyüklüklerde, boş ya da dolu yuvarlaklar olarak değerlendirilir” (Çelek, 2003, <http://www.tulaycellek.com/tulay/eser.asp?id=246>).

“Nokta; büyüyen, küçülen, çeşitlenebilen, dinamizmi olan ve düzen içerisinde sözü bulunan elemandır” (Yılmaz, 2007, s.27). Genel olarak bakıldığında doğada, pek çok varlık üzerinde ya da iç-dış yapısında, çeşitli renk ve boyutta nokta görmek mümkündür. Ayrıca canlı-cansız nesnelere oluşturan atomların ve hücrelerin de birer nokta olduğu düşünülebilir. Bir tasarım elemanı olarak ele alındığında; “Nokta en basit dizayn elemanı olarak kabul edilir”, “Paul Klee’ye göre de düz kağıt üzerinde kalemin dokunmasıyla beliren nokta çıkış noktası oluyor, bu nokta kalemi tutan elin enerjisiyle yüklüdür. Noktanın hareketinden çizgi, çizgiden dikey (düzlem), düzlemden hacim ve diğer öğeler oluşur” (Gürer, 2004, s.27,28).

Nokta sonsuz şekilde yan yana gelebilir, biçimi oluşturan temel öge olduğundan nokta ile sonsuz sayıda biçimler ortaya çıkabilir. Bir başka tanıma göre ise; “Nokta tasarım elemanlarının en önde gelenlerinden bir tanesidir. Büyük, küçük, planlı, dağınık, koyu açık ve başka birçok etkinlikte kullanılabilir. Nokta dinamik bir sanat elemanıdır. Büyüyebilir, çeşitlenebilir, kompozisyonu oluştururken yan yana gelişlerinde düz bir çizgiyi oluşturabilir” (Odabaşı, 2006 s.23). Yan yana birden fazla noktaya bakıldığında aralarındaki mesafe ile doğru orantılı olarak, göz bu noktalar arasında bağlantı kurmaya ve bir biçime sokmaya çalışır. Tek başına hareketsiz olan nokta, yan yana geldiğinde bir dinamizm ile birlikte bir biçimi de ortaya koyar (Odabaşı, 2006, s.23).

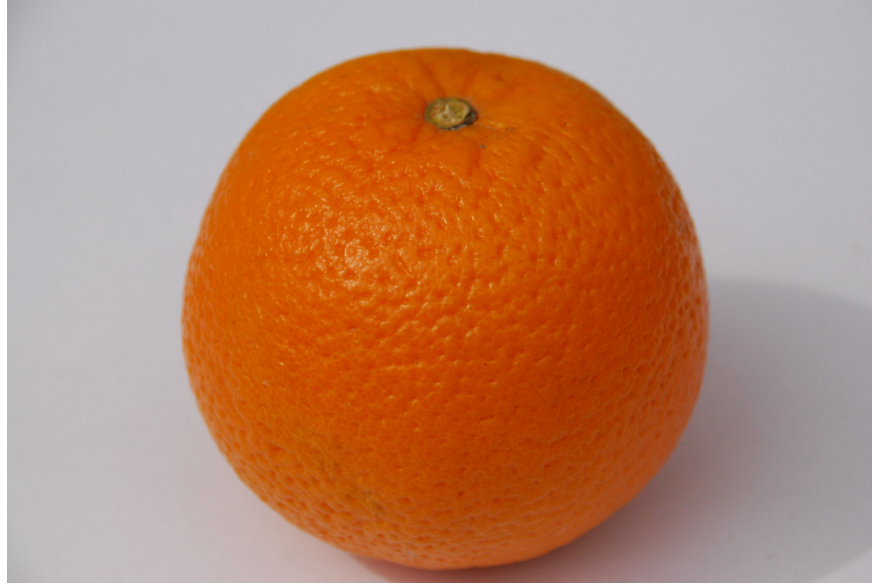
Nokta temel bir parça olduğundan, noktaların yan yana gelmesi ile çizgi olduğu gibi farklı şekillerde, farklı durumlarda bir araya gelerek yüzey üzerinde değişik görsel algılar da yaratabilir. “Resim yüzeyine eşit aralıklarla yayılan noktalar yüzey oluştururlar. Noktaların yüzey üzerinde sıklaşıp seyrekleşmesi ışık-gölge etkisi uyandırır. Bir merkezden kenarlara doğru yayılan noktalar dağılma etkisi uyandırırken, merkezde toplanmaları toplama etkisi uyandırır” (Odabaşı 2006, s.23).

Noktaların sayıca artışı ve noktalar arasındaki sık-seyrek ilişkisi ile düz bir alan üzerindeki anlamları, imge ve kavramlaşmaya dönüşür. Bu düz alan artık düz olmaktan çıkmıştır. Bu alan üzerindeki şekil algısı, ışık-gölge, derinlik ve doku olarak hissedilir. Çünkü noktalar arttığında ve noktalardan bir biçim oluşmaya başladığında yüzeyde bir hareketlenme bir dinamizm ortaya çıkar ve göz sadece tek bir noktaya odaklanmaktan çıkıp biçime odaklanmaya başlar (Atalayer, 1994, s.145).

Nokta, biçimi oluşturan temel bir ögedir. Noktaların belirli aralıkta ve boyutta, çeşitli renk ve sayıda, dolu ve boş olarak bir araya gelmesi ile ortaya konmak istenen tasarım oluşur.

1.2. DOĞADA NOKTA

Nokta, doğada çeşitli boyut, renk ve yan yana geliş farklılıklarıyla, yapısal ve yüzeysel görsel eleman olarak yer almaktadır. Doğadaki bazı nesnelere küresel formları nokta olarak kabul edilebilir ve kendi içyapılarında da noktasal dokular bulundurabilirler. Nar meyvesi küresel bir yapıya sahiptir, bu da uzaktan bakıldığında nokta hissi uyandırır. Kesitini aldığımızda ise nokta denilebilecek taneciklerinin yan yana gelmesi ile oluşmuş içyapısı nedeniyle farklı bir görsel etki uyandırmaktadır. Portakalın ise dış kabuğu üzerindeki küçük noktasal çukurların yan yana gelmesiyle dengeli bir doku yüzeyi oluşturur. Portakal, yapısı gereği küresel bir şekle sahip olduğundan tek başına bir noktadır.

Resim 1. *Portakal*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Yine üzüm meyvesi de yuvarlak tanelerin bir araya gelmesiyle salkım formunu oluşturmuştur. Bu taneler doğada salkım üzerinde yan yana belli bir düzen içerisinde sıralanmış halde bulunurlar. Üzüm taneleri farklı büyüklükteki noktaların yan yana gelmesi, üst üste binmesi gibi görsel algılar oluştururlar.

Resim 2. Üzüm

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Kivi meyvesinin kesiti alındığında orta kısımda kümelenmiş olan çekirdekleri ve çileğin yüzeyinde belirli bir düzen içerisinde dizilmiş noktasal çekirdekleri doğada bulunan nokta dizilimi örneklerindedir.

Resim 3. Kivi

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Resim 4. Çilek

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Kaktüs bitkisi üzerinde belli aralıklarla ve aynı yönde yan yana gelen noktalar dış yüzeyde çizgisel yapılar oluşturmuştur. Kaktüs bitkisi aynı zamanda arka arkaya dizilen noktaların ritmini de yansıtarak doğada noktaya iyi bir örnektir.

Resim 5. Kaktüs

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Üzerinde bulunduğumuz dünya da uzayda bir noktadır. Evrende bulunan tüm gezegenler de küresel yapıya sahip olduklarından gözümüzde nokta olarak algılanabilir. Örneğin ay, dolunay evresindeyken noktaya bir örnek oluşturur.

Resim 6. Çita

Kaynak:

http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Dosya:Cheetah_Kruger.jpg&filetimestamp=20080813162443

Çitalar derisi üzerindeki benekler sayesinde kamuflaj sağlayarak avlanır ve yaşamlarını sürdürürler. Çitanın üzerindeki noktalar büyük-küçük benekler şeklinde sıralanmış ve doğada birlik ilkesini de yansıtmaktadır. Doğada bitki ve hayvanların üzerlerinde bulunan noktaların, düşmanı korkutarak korunma, çiftleşme için çekicilik ve türler arası ayrımı sağlamak gibi işlevleri vardır.

Resim 7. *Tavus kuşu*

Kaynak : <http://www.kaliteliresimler.com/img8160.htm>

Sülüngiller familyasından olan erkek tavus kuşunun çiftleşme dönemlerinde dişi kuşa kur yapmak için kullandığı görsel açıdan çok etkileyici olan kuyruğundaki belli bir düzen içerisinde, dengeli bir şekilde büyükten küçüğe doğru sıralanmış renkli benekleri doğada nokta için iyi örneklerdir.

Doğada noktanın pek çok yan yana geliş çeşitlerine rastlayabiliriz. Karada yaşayan bazı canlıların yanı sıra denizde yaşayan bazı canlıların da yüzeylelerinde noktasal dokular vardır. Örneğin denizyıldızının üzerindeki noktasal dokular etkileyici bir görsellik sergilemektedirler.

Resim 8. *Denizyıldızı*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Ayçiçeğinin orta kısmındaki siyah yuvarlak, birçok ayçiçeğinin bir araya gelmesi ile hareket ve görsel bir çekicilik kazandığı geniş alanlar oluşturur.

Resim 9. *Ayçiçeği*

Kaynak : <http://galeri.uludagsozluk.com/r/ay%C3%A7i%C3%A7e%C4%9Fi-75208/>

1.3. GÖRSEL ANLATIMDA NOKTA

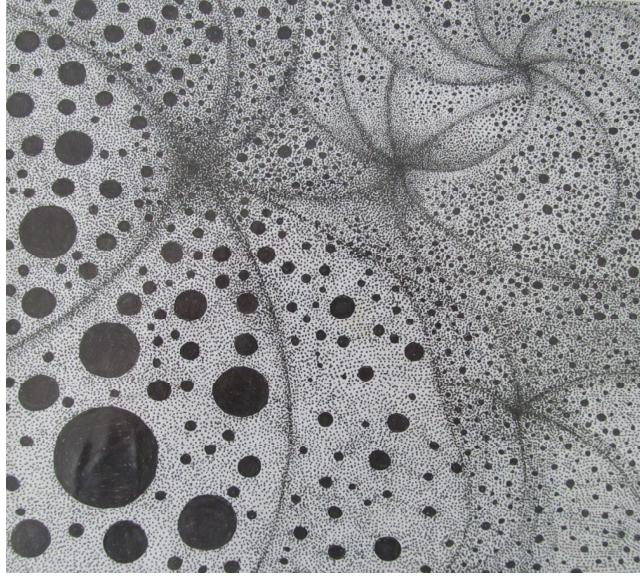
Nokta tek başına, sahip olduğu köşesi olmayan dinamik karakteristik özelliği ile insan gözüne hareket etkisi verirken, yüzey üzerinde çoğalması ve farklı aralıklarda kullanılması ile değişik etkiler oluşturmaktadır. Yüzey üzerinde sıklaşıp seyrekleşen nokta açık koyu etkisi verir. Büyük boyuttaki ve sık noktaların kullanımı ile koyu etkiler oluşturulurken, noktaların seyrekleştiği bölgelerde açık ve orta tonlar elde edilebilir.

Resim 10'da görüldüğü gibi yaklaşık büyüklükteki noktaların sık-seyrek kullanılması ile açık ve koyu bölgeler elde edilmiştir. Noktaların sıklaştığı bölgelerde ise çizginin oluştuğu görülmektedir.

Resim 10. *Nokta Çalışması*

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

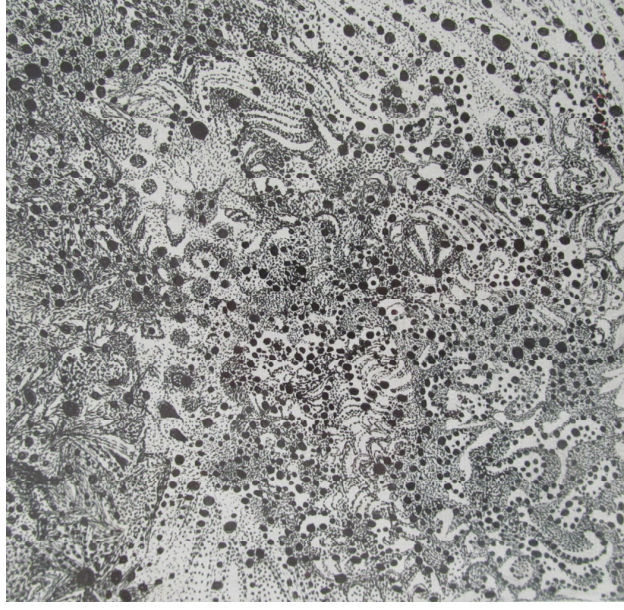

Resim 11. *Nokta Çalışması*

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

Resim11’de ise, çok büyük ve çok küçük noktaların bir arada sık-seyrek kullanılması ile elde edilen kompozisyon görülmektedir.

Resim 12’de farklı büyüklüklerdeki dolu noktalar bir araya gelme sıklığına göre yüzey üzerinde küçük küçük biçimlere dönüşmüştür. Bu biçimlerde kompozisyonun birimi olarak bütünü oluşturmaktadır.

Resim 12. *Nokta Çalışması*

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

Resim 13. *Nokta Çalışması*

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

Aynı büyüklükteki noktalar farklı aralıklarda kullanılarak yüzey üzerinde ışık gölge etkisi verir. Bu portre çalışmasında, (Resim 13) noktalar hem ışık gölge etkisi verirken hem de biçimi oluşturmaktadır.

2. ÇİZGİ

2.1. ÇİZGİNİN TANIMI

Çizgi ile ilgili tanımlamalardan bazıları şöyledir: Türk Dil Kurumu tanımına göre çizgi; “Çizilerek veya çeşitli yollarla oluşmuş iz, çizi, hat” (TDK, 2005).

“Çizgi, insan beyninin türettiği, gerçekte olmayan ince uzun görünüm değerinin nesnelleşmiş sembolüdür”, “Çizgi en-boy zıtlığı en fazla olan yüzeysel yapıların simgesel şeklidir” (Atalayer, 1994, s.146).

Çizgi uzayda tek boyutta bir eleman değildir. Çizginin üretildiği malzemenin yapısına göre boyu, eni ve kalınlığı vardır, kısacası 3 boyutlu olduğu söylenebilir. Örneğin uzaktan görünen bir ağacın dalları çizgiymiş gibi görünürken yanına yaklaşıldığında çizgi etkisinin kaybolduğu görülür. Çizgi boyu eninden çok fazla olan ve süreklilik gösteren bir şekildir. Nokta veya herhangi bir ögenin yan yana gelerek tekrar edilmesi de çizgi gibi algılanmaktadır (Atalayer, 1994, s.147).

“Çizgi hareket eden bir nokta olup; birbirine yakın olan iki ya da daha fazla noktanın birleşimidir; aynı zamanda uzunluğu ve genişliği olan bir formdur. Çizgi, giden ya da gitmeyen grafik öğedir. Geometride çizgi, sonsuz noktalar serisi olarak tanımlanır. Sanatsal tanımı ise, hareket eden noktadır” (Öztuna, 2007, s.62).

“Plastik ve geometrik bir kavram olan çizgi, plastik yapının temelini şekillendiren bir araçtır. Değişik malzeme ve araçlarla sonsuz çizgi türleri bulunabilir. Çizgi anlatımın temeli, başlangıcı ve önemli bir denge unsurudur” (Artut, 2004, s.125).

2.2. DOĞADA ÇİZGİ

Çizgi de nokta gibi doğada çok çeşitli boyut, biçim, renk ve yan yana geliş farklılıklarıyla bulunmaktadır. Doğada canlı ve nesnelere dış görünüşlerinde ve içyapılarında çizgiler görülebilir.

“Ufuk çizgisinin sonsuz uzanımından bir yapraktaki ince damarlara, gökdelenlerin yükselen dikey çizgilerinden bir resimdeki çizgilere, dünyamız çizgiler yumağıyla kuşatılmıştır” (Öztuna, 2007, s.62).

Toprak yüzeyinde rüzgardan oluşan çizgisel dokular, daha önceden su olan bölgelerde suyun aşındırmasıyla oluşan oyuklar ve bu oyuklar üzerindeki dokular doğal çizgisel örneklerdir. Utah ve Arizona eyaletleri arasında bulunan Paria Kanyonunda bu dokusal çizgi örneklerine rastlanmaktadır. Farklı kalınlıktaki kavisli çizgilerin oluşturduğu bu hareketli doku doğada ritim ilkesine de örnektir.

Resim 14. *Paria Kanyon*

Kaynak:

http://beautifulplacestovisit.com/wpcontent/uploads/2010/04/The_Wave_Coyote_Buttes_Arizona5.jpg

Suda ve karada yaşayan pek çok canlı türünün kendine özel dokusal özellikleri vardır. Bu dokusal özelliklerin algılanmasının temeli yine çizgiye dayanmaktadır. Ağaçların dalları, örümcek ağları, insan ve hayvanların iskelet yapıları, kirpi dikenleri, zebraların üzerindeki çizgiler doğada bulunan örneklerden bazılarıdır. Doğada ve çevremizde bulunan bu çizgisel yapılardan her biri kendi içerisinde kendine ait özellikler taşımaktadır. Bunlar, düz, yumuşak, keskin, kalın-ince gibi özellikte çizgiler olabilirler.

Resim 15. Zebra

Kaynak: <http://www.robertacappelli.com/animals>

Zebraların derisi üzerindeki farklı kalınlıktaki çizgiler ritim ve zıtlık yaratırken, aynı zamanda denge ilkesini de yansıtmaktadır.

Doğada bazı bitkilerde bulunan çizgisellik hem kendi yapısını oluşturan bir özellik hem de yüzey dokusunda görülen bir özellik olabilir. Bu ağaç örneğinde (Resim 17) görülmektedir. Hem dış fiziksel yapısı itibariyle hem de gövdesi üzerinde kalınlaşan seyrekleşen kavisli çizgileri ile ağaçlar çizgisel özellik taşımaktadır. Aynı zamanda ormanda bir arada bulunan ağaçlar dik ve uzun gövdeleri ile birbirlerini tekrar ederler, bu da tekrar ilkesi çerçevesinde doğada çizgiye örnek oluşturmaktadır.

Resim 16. *Ağaçlar*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Resim 17. *Ağaç Gövdesi*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Ağaç yaprakları üzerindeki birbiri içerisine geçmiş damarlar ve yaprak üzerindeki çizgisel doku, doğada farklı yönlerdeki ince kalın çizgilerin bir kompozisyonu gibidir.

Resim 18. *Yaprak*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Mor Lahananın kesiti alındığında katman katman yaprakları ile renk farkının oluşturduğu zıtlık ile ince-kalın çizgilerin uyumlu bir şekilde bir araya gelmesi etkileyici bir görsellik sergilemektedir.

Resim 19. *Mor Lahana*

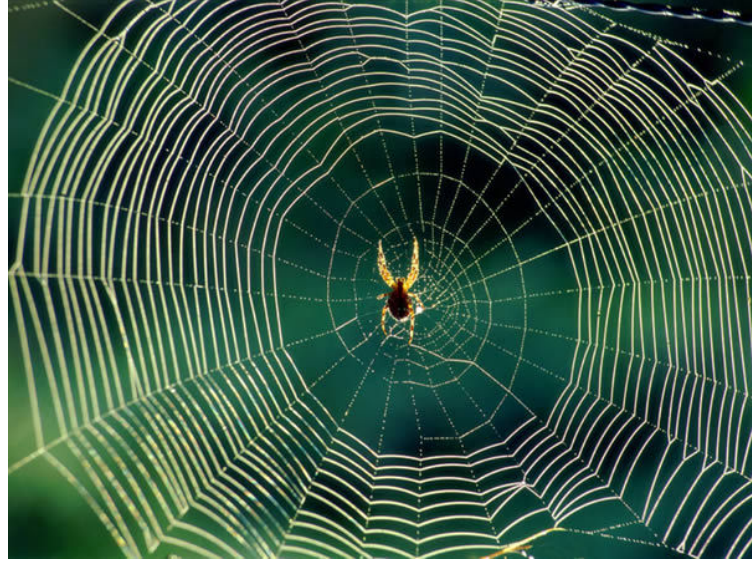
Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Resim 20. *Mantar*

Fotoğraf : Emre CAN Fotoğraf Arşivi

Dünyanın hemen hemen her bölgesinde, nemli ortamlarda yetişen ve birçok türü olan mantarın dokusu da doğada bulunan çizgi örneklerindedir.

Resim 21. *Örümcek Ağı*

Kaynak: <http://www.sosyalmekan.net/forum/manzara-fotograflari/3208-orumcek-agi-resimleri.html>

Örümcekler dünyanın her yerinde yaşayan bir türdür. Ağ yapma özellikleri sayesinde avlanabilirler ve yaşamlarını sürdürürler. Sanki günlerce uğraşmış hissi uyandıran bu ağların yapımı örümcekler tarafından sadece 35-40 dakika sürmektedir. Örümceğin belirli bir düzende ve dengeli bir şekilde ördüğü bu ağ doğada çizgiye güzel bir örnektir.

Vücudumuzda bulunan yaklaşık kırk bin kilometre uzunluğundaki damarlarda doğada çizgiye örnek olarak gösterilebilir. Yine avuç içindeki çizgiler ve insan yaşı ilerledikçe ortaya çıkan kırışıklıklarda doğal çizgi örnekleridir.

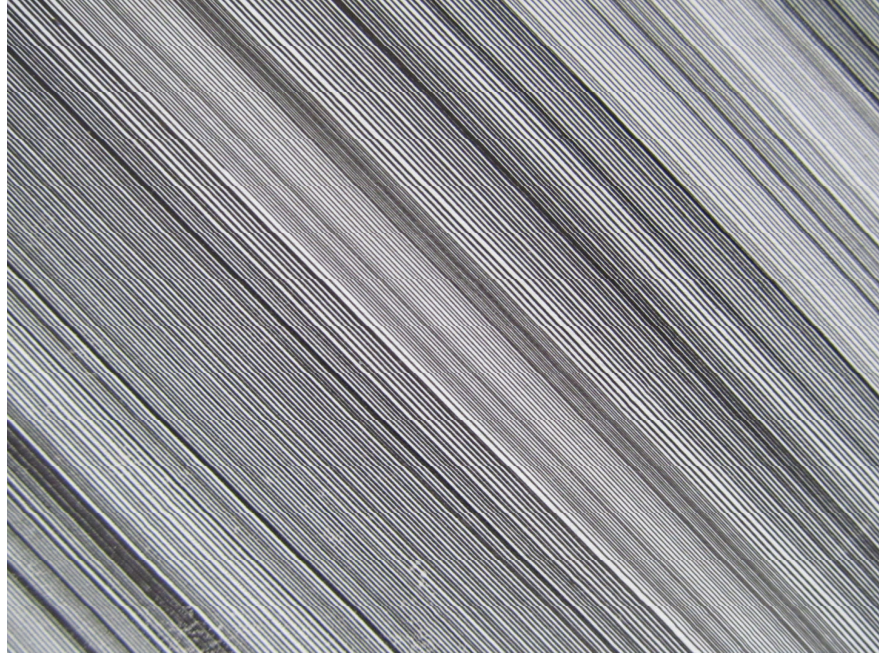
Resim 22. *Avuç içi*

Kaynak: <http://www.bilgiustam.com/resimler/2012/05/elizi-320x200.jpg>

2.3. GÖRSEL ANLATIMDA ÇİZGİ

Çizgi, noktaların birleşiminden oluşan bir tasarım elemanıdır. Görsel anlatımda kalın-ince, düz-eğri, kırık-kavisli, kesikli gibi çeşitli çizgiler kullanılmaktadır. Yüzey üzerinde belirli aralıklarda ince-kalın çizgiler açık koyu etkisi verirken, kalınlaşan-incelen çizgiler derinlik etkisi uyandırmaktadır.

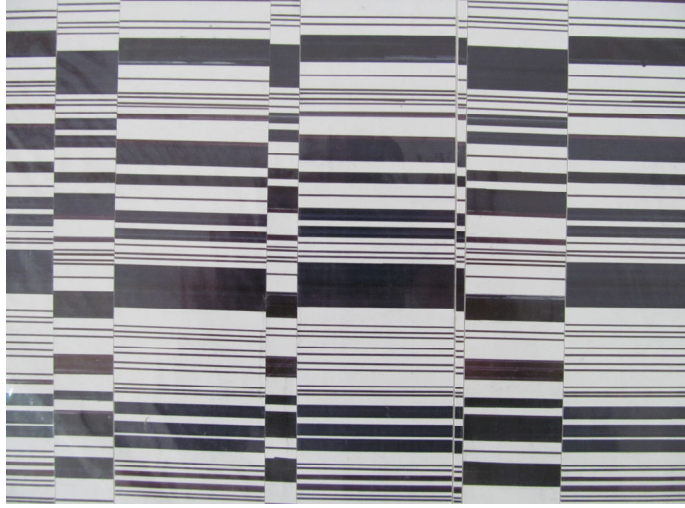
Görsel açıdan çizgi, yatay, dikey ya da diyagonal olarak kullanılmaktadır. Yatay çizgi hareketsizliği ve statikliği ifade ederken, dikey çizgi dinamizmi anlatır. Diyagonal çizgi ise eğiklik derecesine göre dinamizm ve hareketsizlik arasındadır (<http://www.tulaycellek.com/tulay/eser.asp?id=247>).

Resim 23. Çizgi Çalışması

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

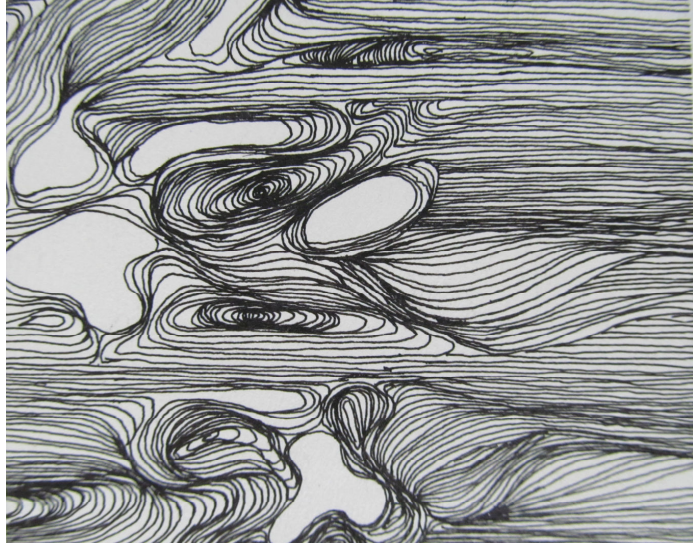
Resim 23'deki çalışmada farklı aralıklarda sıklaşıp seyrekleşen çizgilerin düz ve diyagonal bir şekilde kullanılması ile dinamik bir açık-koyu etkisi elde edilmiştir.

Resim 24. Çizgi Çalışması

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

Kalın-ince, dolu-boş çizgilerin yatayda, farklı aralıklarda yan yana gelmesi ile oluşan bu kompozisyonda (Resim24) dolu boş dengesi başarıyla verilmiştir.

Resim 25. Çizgi Çalışması

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversitesi GSF Öğrenci Çalışması

Resim 25 'de ise, kavisli çizgiler sıklaşıp seyrekleşerek, kompozisyonda açık koyu alanlar oluşturduğu gibi, aynı zamanda çalışmaya hareket kazandırmış, yüzeyde bırakılan boş alanlar ise tasarımda dengeyi sağlamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

SERAMİK SANATINDA NOKTA VE ÇİZGİNİN KULLANIMI

2. NOKTA ÖĞESİNİ KULLANAN SERAMİK SANATÇILARI

Nokta tasarımın temel bir öğesidir, noktaların bir araya gelmesinden çizgiler oluşur. Seramik sanatında nokta, yüzeyde tasarım elemanı olarak kullanılabilirdiği gibi üç boyutlu olarak da kullanılabilir. Nokta öğesi birçok seramik sanatçısı tarafından bir tasarım elemanı olarak kullanılmıştır. Çeşitli ülkelerden nokta öğesini kullanan bazı sanatçılar araştırmada yer almıştır.

2.1. ANDREW GILLIATT

Amerikalı sanatçı Andrew Gilliatt 2003 yılında Virginia Tech Üniversitesi Grafik Tasarımı bölümünden mezun oldu. 2005-2008 yılları arasında Kansas City’de Red Star Stüdyoda asistan sanatçı olarak çalıştı. 2011 yılında Louisiana State Üniversitesi Seramik Bölümünde Yüksek Lisansını tamamlayan Andrew Gilliatt halen Louisiana State Üniversitesi’nde eğitmenlik yapmaktadır (<http://www.redlodgeclaycenter.com/lists.php?aid=347&type=artist>).

Sanatçının Resim 26 ve 27’de görülen çalışmalarında, düz silindirik form ve kulplu bardak formu üzerinde aynı büyüklükte, eşit aralıklarda noktalar kullandığı ve bu noktaların içlerini daha küçük aynı büyüklükteki içi boş noktalar ile doldurduğu görülmektedir.

Resim 26. *Andrew Gilliatt*

Kaynak: <http://www.redlodgeclaycenter.com/piece-detail.php?rc=56&rn=30&aid=347&type=artist>

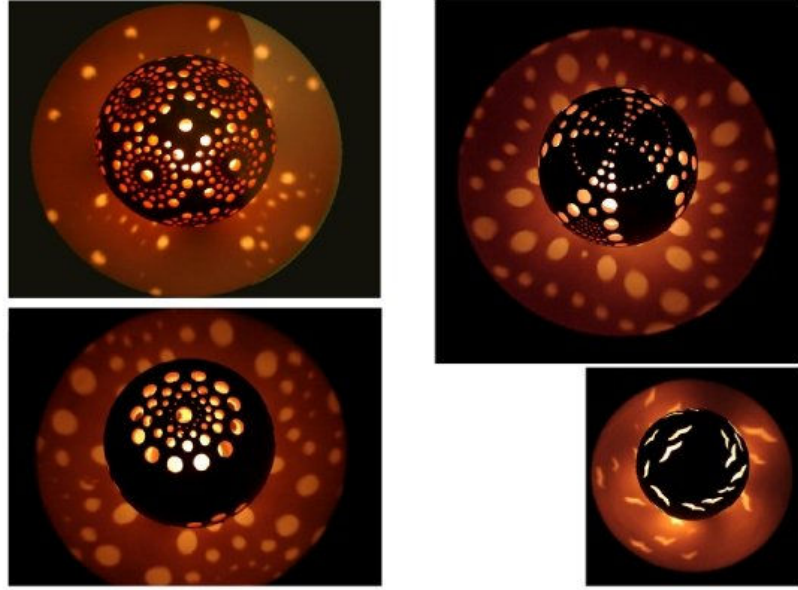

Resim 27. *Andrew Gilliatt*

Kaynak: <http://www.redlodgeclaycenter.com/piece-detail.php?rc=56&rn=33&aid=347&type=artist>

2.2. ANITA TOTH

Macar sanatçı Anita Toth Budapeşte'deki Moholy-Nagy Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesinden mezun olmuştur. Çalışmalarını kendi stüdyosunda sürdüren sanatçı birçok uluslararası sergiye katılmıştır. Eserlerinde nokta ve çizgi öğelerini kullanmasının yanı sıra, kağıt katkılı seramikleri ile de tanınmaktadır (<http://totanita.carbonmade.com/about>).

Resim 28. *Anita Toth*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/album.php?aid=2015487&id=1079799992&op=6#!/photo.php?pid=30286289&id=1079799992>

Sanatçı bu çalışmasında hem küresel form olarak noktayı, hem de belirli bir düzen içerisinde küçükten büyüğe sıralanan noktalarla, yüzeyde ritim, zıtlık ve tekrar ilkelerini kullanmıştır, aynı zamanda form içerisinde ışık vererek noktaların görsel etkisini arttırmıştır.

1.3. BRANDON REESE

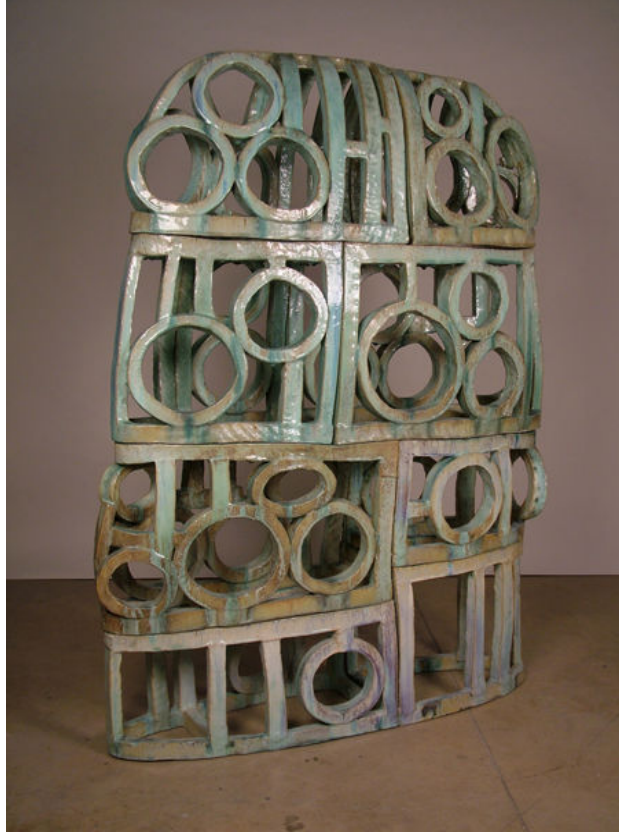
Oklohama State Üniversitesinde Doçent olan Amerikalı sanatçı Brandon, Lisans eğitimini Kansas City Art Institute heykel bölümünde almıştır. Sanatçı genellikle stonware ve porselen ile çalışmaktadır. Birçok uluslararası sergiye katılmıştır (<http://art.okstate.edu/faculty/reese.php>).

Sanatçı Resim 29 ve 30'daki eserlerinde formun bütününde farklı genişliklerde dikdörtgen bölmeler oluşturmuş ve bu bölmeler içerisine farklı büyüklüklerdeki içi boş noktasal birimleri büyük küçük ilişkisi olacak şekilde yerleştirmiş, böylece formun genelinde dengeli bir bütünlük elde etmiştir.

Resim 29. *Brandon Reese*

Kaynak: http://art.okstate.edu/lightboxtest/reese_001.jpg

Resim 30. *Brandon Reese*

Kaynak: <http://art.okstate.edu/faculty/reese.php>

1.4. FRAN MAGUIRE

1980 ve 1990'ların başında Londra, New York ve Fransa'da yaşamış olan Yeni Zelanda'lı sanatçı Fran Maguire, yaşamını ve çalışmalarını Yeni Zelanda'nın Marlborough kentinde sürdürmektedir. Sanatçı çalışmalarında tasarımın temel öğeleri olan nokta ve çizgiyi başarılı bir şekilde kullanmaktadır (http://www.franmaguire.co.nz/fran_maguire.html).

Resim 32'deki çalışmasında sanatçı form üzerine dıştan içe doğru belirli bir hiyerarşi ile büyükten küçüğe doğru giden noktalar elde etmiş ve sergileme aşamasında ışık etkisini kullanarak görsel etkiyi arttırmıştır.

Resim 31. *Fran Maguire*

Kaynak: <http://www.franmaguire.co.nz/gallery/displayimage.php?album=14&pos=18>

Resim 32. *Fran Maguire*

Kaynak: <http://www.franmaguire.co.nz/gallery/displayimage.php?album=26&pos=25>

1.5. HARUMI NAKASHIMA

Harumi Nakashima 1950 yılında Japonya’da doğmuştur. 1973 yılında Osaka Üniversitesi Seramik Sanatları Bölümünden mezun olan sanatçı 1992 yılında Uluslararası Seramik Derneği üyeliğine seçilmiştir. 2003 yılında Profesör olan Harumi Nakashima halen Tajimi Yerel Seramik Merkezinde özel öğretici olarak görev yapmaktadır. Birçok uluslararası sergiye katılmıştır (<http://www.ne.jp/asahi/aaa/nakashima/>).

Resim 33. *Harumi Nakashima*

Kaynak: <http://ocerenan.blogspot.com/2012/02/harumi-nakashima-ve-esrik-serisi.html>

Resim 34. *Harumi Nakashima*

Kaynak: <http://ocerenan.blogspot.com/2012/02/harumi-nakashima-ve-esrik-serisi.html>

Harumi Nakashima çalışmalarında form olarak büyüyen küçülen noktaların yanı sıra, yüzey üzerinde sıklaşan seyrekleşen ve büyüyen küçülen noktalar kullanarak zıtlığına rağmen birlik ve denge ilkesini çok başarılı bir şekilde uygulamıştır. Açık zemin üzerine koyu noktalar uygulayarak noktaların açık koyu etkisini arttırmıştır.

1.6. IKUKO IWAMOTO

Japon sanatçı 1990-1993 yılları arasında Japonya'da Tezukayama Kolejinde el sanatları ve tarihini okumuştur. 2002-2004 yılları arasında Camberwell Sanat Kolejinde lisans eğitimini, 2004-2006 yılları arasında Royal Sanat Koleji seramik ve cam bölümünde yüksek lisansını tamamlamıştır. Birçok uluslararası sergiye katılmıştır (<http://www.ikukoi.co.uk/cv.htm>).

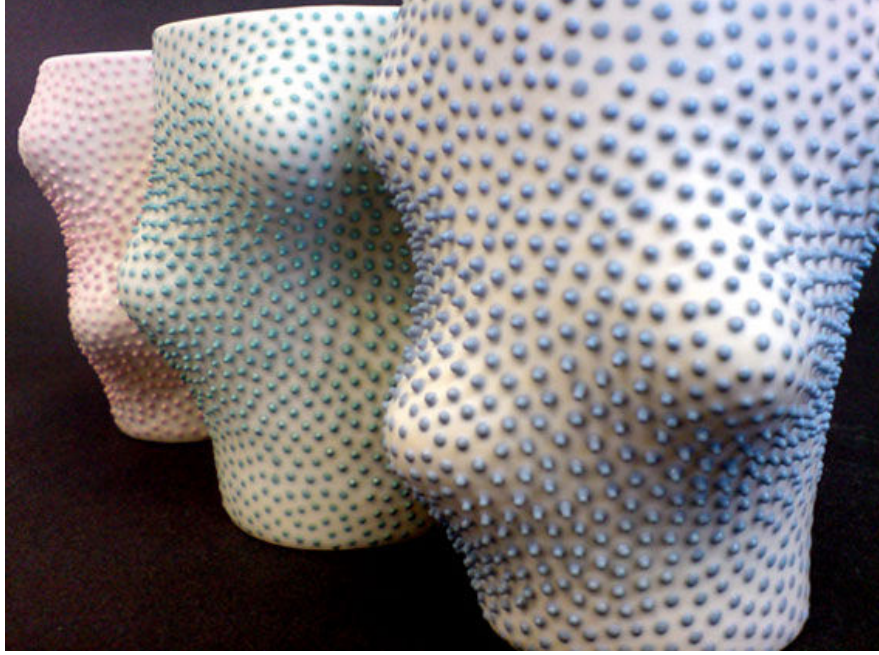

Resim 35. *Ikuko Iwamoto*

Kaynak : <http://www.ikukoi.co.uk/containers.htm>

Resim 35'deki çalışmasında Ikuko Iwamoto form olarak da nokta olan dairesel yüzeyler üzerinde eş büyüklükteki noktaları, eş aralıklarda kullanarak yüzeyde doku etkisi elde etmiştir.

Sanatçı Resim 36'daki çalışmasında ise, eş büyüklükteki noktaları dalgalı bir yüzey üzerinde kullanmış, noktalar eş aralıklarda olmasına rağmen yüzeyin dalgalı olmasından dolayı çukurda kalan yüzeyler daha koyu yüksekte kalan yüzeyler ise daha açık algılanmaktadır.

Resim 36. *Ikuko Iwamoto*

Kaynak : <http://www.ikukoi.co.uk/cups.htm>

1.7. MATTHEW CHAMBERS

1975 yılında Londra'da doğan sanatçı 2004 yılında aynı şehirde Royal Sanat Kolejinden mezun olmuştur. Halen çalışmalarını İngiltere'de kendi stüdyosunda sürdürmektedir. Eserlerinde genellikle minimalist izler olan Matthew Chambers birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılmıştır (<http://matthewchambers.co.uk/#/cv-2011/4555471154>).

Resim 37. *Matthew Chambers*

Kaynak: <http://www.ceramicsnow.org/post/2372127278/matthew-chambers-deconstruction-wall-piece>

Resim 37’de görülen eserinde Matthew Chambers büyük dairesel zemin üzerine küçük büyük iç içe geçmiş noktaları kullanarak küçük, büyük zıtlığını dengeli bir şekilde yüzey üzerine uygulamıştır.

1.8. NAOKO MATSUMOTO

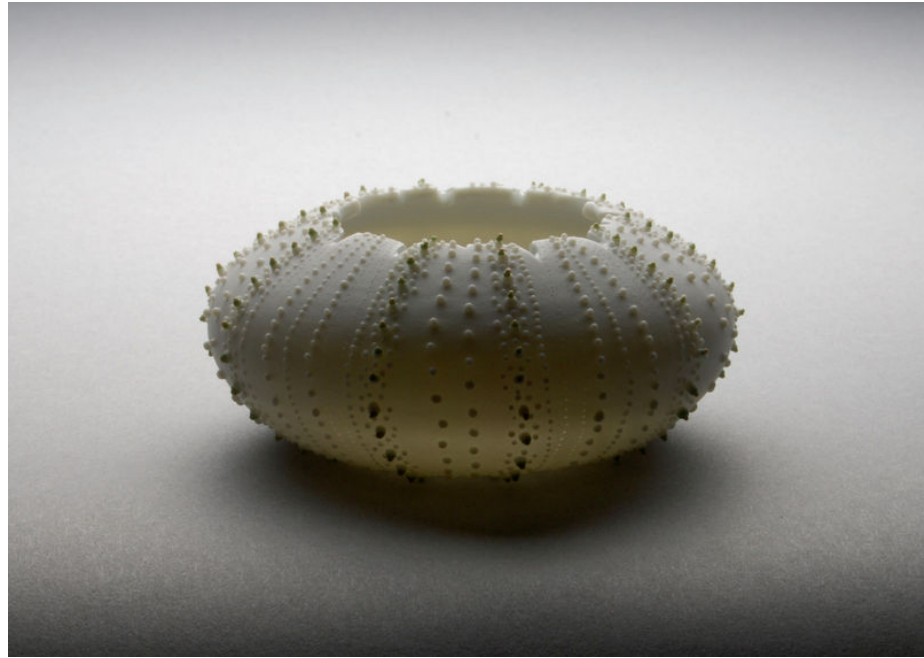
Japonya Osaka’da doğup büyüyen Naoko Matsumoto, 1996 yılında Kansai Gaidai Üniversitesinden mezun olmuştur. 2002-2003 yılları arasında ise Shigaraki Seramik kültürel parkında stüdyo sanatçısı olarak çalışmıştır. Sanatçı 2003-2004 yılları arasında Boston School of the Museum of Fine Arts’da Seramik sınıfları için asistanlık yapmıştır. Halen öğretici asistan olarak Massachusetts Sanat ve Tasarım Kolejinde çalışmaktadır (<http://www.naokomatsumoto.com/live/>).

Naoko Matsumoto doğada noktaya örnek olan denizkestanesi kabuğundan esinlendiği çalışmalarında (Resim 38-39) farklı renklerde küçükten büyüğe giden noktaların yanı sıra büyük-küçük noktaları bir düzen içerisinde kullanmıştır.

Resim 38. *Naoko Matsumoto*

Kaynak: <http://www.naokomatsumoto.com/live/>

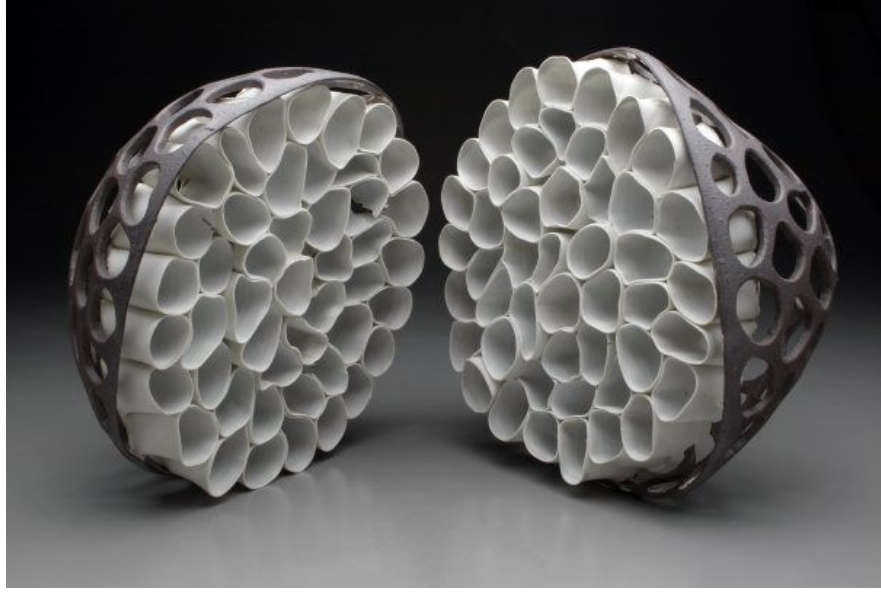

Resim 39. *Naoko Matsumoto*

Kaynak: <http://www.naokomatsumoto.com/live/>

1.9. RYAN LABAR

Ryan Labar 1975 yılında Montana’da doğmuştur. Lincoln’deki Nebraska Üniversitesinde yüksek lisans eğitimini tamamlayan sanatçı yaşamını ve çalışmalarını Joseph Oregon şehrinde sürdürmektedir. Ulusal birçok sergiye katılmıştır (<http://www.artslant.com/global/artists/show/125676-ryan-labar>).

Resim 40. *Ryan Labar*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=1024629532020&set=a.1024626451943.2005249.1113701801&type=3&theater>

Ryan Labar çalışmalarında belirli uzunluklardaki silindir formlarını deformasyona uğratarak yuvarlak bir çerçeve içerisine yerleştirmiş ve tam yuvarlak olmayan içi boş noktalar elde etmiştir. Yardımcı malzeme olarak kullandığı metal çerçevede de noktasal boşluklar oluşturarak çerçeveyi tamamlayıcı bir unsur haline getirmiş ve formun içerisine dahil etmiştir.

Resim 41. *Ryan Labar*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=1024629612022&set=a.1024626451943.2005249.1113701801&type=3&theater>

1.10. SAKURAI YASUKO

Sakurai Yasuko 1969 yılında Kyoto'da doğmuş ve 1991 yılında Kyoto Seika Üniversitesinden mezun olmuştur. 2008 yılında Üniversitede göreve başlayan sanatçı halen Kyoto Üniversitesinde Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır. Birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılmıştır (<http://www.mirviss.com/artworks/sakurai-yasuko/>).

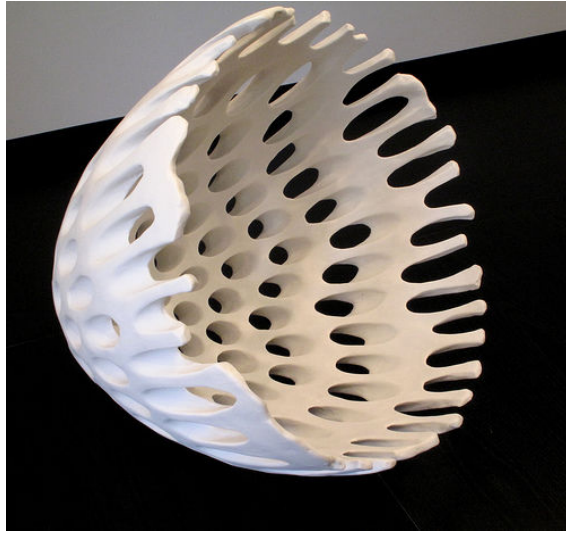

Resim 42. *Sakurai Yasuko*

Kaynak: <http://karissatse.tumblr.com/post/13432971087/sakurai-yasuko-ceramic-artist>

Sanatçı Resim 42’de görülen çalışmasında sırsız yüzey üzerinde ışık ve gölgeyi kullanmayı amaçlamış, eş büyüklükteki noktasal boşluklar ile yüzeyde hareketlenme oluşturmuş, eş büyüklükteki noktasal boşlukları farklı formlar üzerinde uygulayarak ışık gölge etkisinin çeşitlilik kazanmasını sağlamıştır.

Resim 43’teki çalışmasında ise, çanak form üzerinde eş paralellikte aynı büyüklükte noktasal boşluklar bırakmış, formun yapısından dolayı noktalar bozularak farklı etkiler yakalanmıştır.

Resim 43. *Sakurai Yasuko*

Kaynak: <http://karissatse.tumblr.com/post/13432971087/sakurai-yasuko-ceramic-artist>

1.11. SIMON VAN DER VEN

1990-2007 yılları arasında Camden Hills Bölgesel Lise’inde öğretmenlik yapan sanatçı, çalışmalarını Amerika’da Lincolntonville kasabesindeki kendi stüdyosunda sürdürmektedir (<http://www.vandervestudios.com/about.php>).

Resim 44. *Simon Van Der Ven*

Kaynak: <http://www.vandervenstudios.com/gallery.php>

Çalışmalarında genellikle porselen çamurunu kullanan sanatçı torna ile şekillendirme yöntemini kullanmaktadır. Resim 44'te formun üst kısmında küçük büyük noktaların bir arada dağınık bir şekilde kullanılması ile yüzeyde hareketli bir doku elde edildiği görülmektedir.

1.12. TONY MARSH

1978 yılında California State Üniversitesinden mezun olan sanatçı 1978-1981 yılları arasında Japonyanın yaşayan değeri olarak kabul edilen Mr Shimaoka Tatsuzo'nun atölyesinde asistanlığını yapmıştır. 1988 yılında Alfred Üniversitesinde Seramik Kolejinde Yüksek Lisansını tamamlamıştır. Ulusal ve uluslararası birçok sergiye katılmıştır. 1987-2008 yılları arasında birçok üniversitede davetli öğretim görevlisi olarak ve workshop çalışmaları amacıyla bulunmuştur (http://www.tonymarshceramicart.com/#!__about).

Tony Marsh Resim 45 ve 46'da görülen eserlerinde ayrı ayrı formlar üzerinde belirli aralıklarda ve eş büyüklükte noktasal boşluklar bırakmış, sonrasında bu formları yine aynı yöntemle oluşturduğu kase içerisinde kullanarak izleyiciye sunmuştur.

Resim 45. *Tony Marsh*

Kaynak: http://www.franklloyd.com/dynamic/artwork_detail.asp?ArtworkID=2297

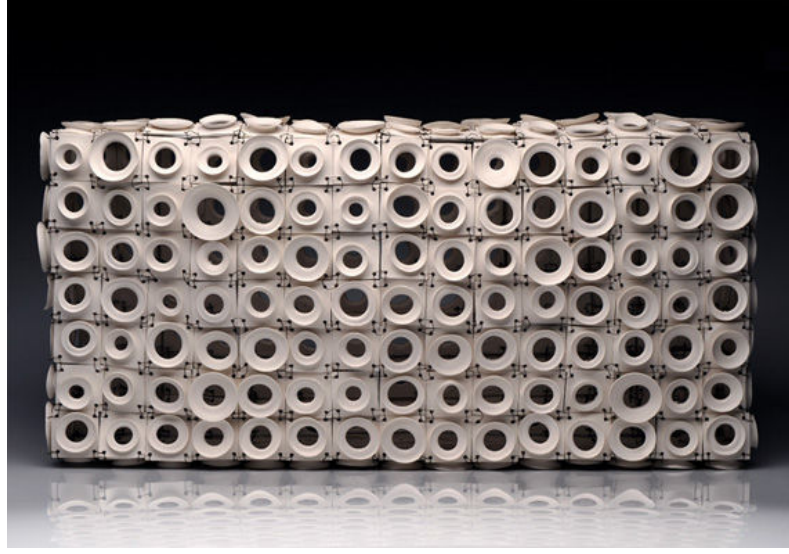

Resim 46. *Tony Marsh*

Kaynak: http://www.franklloyd.com/dynamic/artwork_detail.asp?ArtworkID=2299

1.13. URSULA COMMANDEUR

Alman sanatçı Ursula Commandeur, 1958 yılında Dortmund'da doğmuştur. 2000 yılında Niederrhein Üniversitesinden mezun olan sanatçı, 1992 yılından bu yana çalışmalarını kendi stüdyosunda sürdürmektedir (<http://www.uc-keramik.de/>).

Resim 47. *Ursula Commandeur*

Kaynak : <http://www.im-flug-vergangen.de/files/commandeur2.jpg>

Ursula Commandeur çalışmasında aynı büyüklükteki kare düzlem üzerinde farklı büyüklüklerde noktasal boşluklar bırakmış ve form üzerinde bir yüzey oluşturarak zıtlık ilkesini yansıtmıştır.

1.14. VALERIA NASCIMENTO

1962 yılında Brezilya'da doğan sanatçı 1985 yılında mimarlıktan mezun oldu. Bir yıl sonra kil ile tanışan sanatçı ifade için kilin olanakları karşısında büyülenmiş ve çalışmalarını bu yönde yapmaya başlamıştır. Birçok uluslararası sergiye katılmıştır (<http://valerianascimento.com/>).

Resim 48. *Valeria Nascimento*

Kaynak: <http://thinkingthroughthings.blogspot.com/2012/05/ceramic-serenity-on-wall-by-valeria.html>

Sanatçı Resim 48'deki sayıca fazla altı farklı büyüklükte noktasal birimler oluşturmuş ve bu birimleri bir düzen içerisinde merkeze doğru küçülecek şekilde büyükten küçüğe dizerek zemin üzerinde görsel bir etki elde etmiştir.

Resim 49'da ise, farklı büyüklüklerdeki noktasal birimleri farklı yüksekliklerde, farklı yönlerde yan yana dizilerek yüzeyde bir dalgalanma elde edildiği görülmektedir.

Resim 49. *Valeria Nascimento*

Kaynak: <http://thinkingthroughthings.blogspot.com/2012/05/ceramic-serenity-on-wall-by-valeria.html>

3. ÇİZGİ ÖĞESİNİ KULLANAN SERAMİK SANATÇILARI

Nokta gibi çizgi de tasarımın temel öğelerinden biridir. Bütün sanat dallarında olduğu gibi seramik sanatında da çok çeşitli şekilde, yerli yabancı birçok seramik sanatçısı tarafından tasarım öğesi olarak kullanılmaktadır.

2.1. ASUMAN ÖZSOY İNAN

2001 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Seramik ve Cam bölümünden mezun olan sanatçı birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılmıştır. Çalışmalarını 2003 yılından bu yana kurucusu olduğu Çamurhane Seramik Sanat Atölyesinde gerçekleştirmektedir. Sanatçının en bilinen çalışmaları “Çamurun Kadın Halleri” ve “Çamur Adam Olmuş” çalışmalarıdır (<http://camurhane.blogspot.com/>).

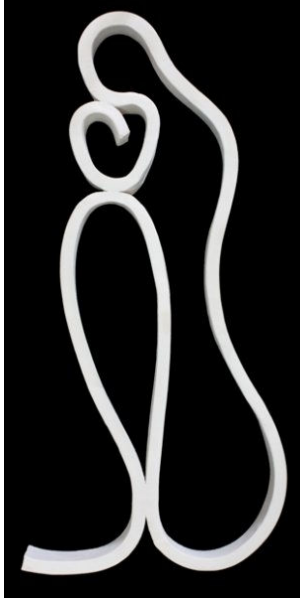
Asuman Özsoy İnan Resim 50 ve 51’deki eserlerinde, çizgi öğesini aynı kalınlıkta ve bölmeden çok sade bir şekilde kullanarak, kadın ve erkek figürlerine dönüştürmüştür.

Resim 50. *Asuman Özsoy İnan “Çamur Adam Olmuş”*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=171935447409&set=a.171931277409.123346.533672409&type=3&theater>

Resim 51. *Asuman Özsoy İnan “Çamurun Kadın Halleri”*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=186135542409&set=a.186134452409.128211.533672409&type=3&theater>

2.2. DAVID ROBERTS

İngiliz sanatçı David Roberts'ın seramikle ilk tanışması 1966- 1970 yılları arasında Bretton Hall Kolej'inde okurken olmuştur. Avrupanın önde gelen seramik sanatçılarından bir olan David Roberts 2000 yılında Uluslararası Seramik Akademisi üyeliğine seçilmiştir. Sanatçı raku tekniği ile yapmış olduğu çalışmalar ile bilinmektedir (<http://www.davidroberts-ceramics.com/about.php>).

Sanatçı çalışmasında (Resim 52) iç ve dış yüzeyde çizgisel doku kullanmıştır. İç yüzeyde kenar kısımlarda eş kalınlıktaki kırık çizgileri farklı aralıklarda kullanan David Roberts, tabanda ve dış yüzeyde aynı kalınlıkta ve aynı aralıkta kavisli çizgiler kullanarak yüzeyde dengeli bir hareket oluşturmuştur.

Resim 53'de ise, form yüzeyinde aynı kalınlıkta çizgiler farklı aralıklarda kullanılırken, kavisli ve kırık çizgiler bir arada uygulanarak dengeli bir bütünlük sağlanmıştır.

Resim 52. *David Roberts*

Kaynak: <http://www.davidroberts-ceramics.com/Current%20Work/Previews/image24.php>

Resim 53. *David Roberts*

Kaynak: <http://www.davidroberts-ceramics.com/index.php>

2.3. EFE TÜRKEKEL

1978 doğumlu olan Efe Türkel 1999 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik bölümünden mezun olmuştur. Halen aynı bölümde Yrd. Doç. olarak görev yapmakta olan sanatçı birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılmıştır

(<http://www.deu.edu.tr/DEUWeb/English/Icerik/Icerik.php?KOD=14287>).

Resim 54. *Efe Türkel*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150381501551512&set=a.10150381454466512.344165.562001511&type=3&theater>

“Suya Ağıt” ismini verdiği çalışmalarında (Resim 54) yüzeyde tek bir merkezden inceden kalına doğru yayılan çizgileri kullanarak, su yüzeyinde oluşan dalgaların etkisini seramik form üzerinde başarılı bir şekilde uygulamıştır.

Resim 55. *Efe Türkel*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150381502501512&set=a.10150381454466512.344165.562001511&type=3&theater>

Resim 55'deki çalışmasında ise sanatçı, sudaki dalgaların yayılışını köşeli bir form üzerinde bir merkezden yayılan incelen-kalınlaşan çizgileri kullanarak vermiştir.

2.4. ENNO JAKEL

1967 Dortmund doğumlu sanatçı Enno Jäkel, birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılmıştır. Çalışmalarını halen Köln'de kendi stüdyosunda sürdürmekte olan sanatçı ulusal ve uluslararası alanda ödül almıştır (<http://www.jaekel-keramik.de>).

Resim 56'da görülen çalışmasında sanatçı, yüzeyde eş kalınlıktaki çizgileri sık-seyrekle ilişkisi içerisinde kullanarak form üzerinde açık koyu etkisini başarıyla vermiştir.

Resim 57'deki eserinde ise aynı büyüklükteki ve kalınlıktaki şekilleri bir düzen içerisinde arka arkaya kullanarak yüzeyde tekrar ile meydana gelen çizgisel bir yapı elde ettiği gözlemlenmektedir.

Resim 56. *Enno Jäkel*

Kaynak: <http://elemenop123.blogspot.com/2011/01/enno-jakel.html>

Resim 57. *Enno Jäkel*

Kaynak : http://www.jaekel-keramik.de/Enno_Jaekel_Keramikgestalter/Arbeiten.html#15

2.5. JEANNE OPGENHAFFEN

1938 Belçika doğumlu olan sanatçı Koninklijke Akademisi ve Ulusal Hoger Enstitüsünde okumuştur. Halen çalışmalarını ve yaşamını Belçika'da sürdüren sanatçı, uluslararası alanda eserlerinde renkli porselen çamuru kullanması ile tanınmaktadır. Aynı zamanda birçok uluslararası sergiye katılmıştır (<http://www.woolffgallery.co.uk/Default.aspx?PageID=22>).

Aşağıdaki çalışmada (Resim 58) sanatçı renkli porselen çamuru ile hazırlamış olduğu farklı büyüklüklerdeki parçaları üst üste bindirerek çizgisel, rölyef doku elde etmiştir. Sıklaşan seyrekleşen renkli çizgilerin tonlama farkı ile derinlik kazandırılması ve çizgilerin yönlerinin değiştirilmesi çalışmaya ritm kazandırmıştır.

Resim 59'daki eserinde ise sanatçı belirli aralıklarda eş kalınlıklardaki kavisli çizgileri dikdörtgen prizma yüzeyine uygulamıştır. Çizgilerin kavisli olması ile yüzeyde bir hareketlenme oluşturulmuş ve optik bir görüntü elde edilmiştir

Resim 58. *Jeanne Opgenhaffen*

Kaynak: <http://www.jeanneopgenhaffen.com/beeld.php?beeld=kleur2.jpg&tekst=>

Resim 59. *Jeanne Opgenhaffen*

Kaynak: <http://www.jeanneopgehaffen.com/beeld.php?beeld=dozen-1.jpg&tekst=>

2.6. LINDA DANGOOR

Tasarımcı ressam ve çömlekçi olan Linda Dangoor 1980 yılında İngiltere Central School of Art & Design okulunda Tasarım ve Grafik İletişim alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. Yaklaşık otuz senedir tasarım alanında çalışmaktadır. 1980 ile 1994 yılları arasında Paris’te yaşayan sanatçı burada kendine ait “Les Editions Blabla” tasarım şirketini kurmuştur. 1994 yılında Londra’ya taşınmış ve halen bu şehirde yaşamını ve çalışmalarını sürdürmektedir. Sanatçının kil ile tanışması 1999 yılında olmuştur, ve kil ile olan bu etkileşimi, formun ve ritmin duyuşal keşfini yakalamak için o zamandan beri devam etmektedir (<http://www.lindadangoor.com/page/clay01>).

Aşağıdaki eserlerinde, (Resim 60-61) farklı renklerde killeri kullanan sanatçı aynı kalınlıkta kıvrımlı çizgileri bir düzen içerisinde bir araya getirerek ritm ilkesini başarıyla uygulamıştır.

Resim 60. *Linda Dangoor*

Kaynak: <http://www.lindadangoor.com/page/clay21n>

Resim 61. *Linda Dangoor*

Kaynak: <http://www.lindadangoor.com/page/clay34n>

2.7. MARC LEUTHOLD

NewYork'ta State Üniversitesinde Öğretim Üyesi olarak görev yapan Marc Leuthold, Uluslararası Seramik Akademisi üyeliğine seçilen kırk Amerikalıdan biridir. Çalışmalarında Asya, Afrika ve Akdeniz sanatlarının etkisini yansıtır (<http://marcleuthold.com/cv/>).

Sanatçı, bu çalışmada (Resim 62) tekerlek şeklinde bir form üzerinde, farklı yüksekliklerde sıklaşan seyrekleşen, ince-kalın, kavisli çizgileri kullanmış, açık renk çamur kullanarak da ışık gölge etkisini arttırmıştır. Ayrıca yüzeyde dalgalanma hareketini yakalamıştır.

Resim 62. *Marc Leuthold*

Kaynak: <http://marcleuthold.com/wheels/>

Resim 63'de yer alan Marc Leuthold'un eserinde kilin doğasında var olan plastiklik ve kırılganlığa gönderme yaptığı ve çizgileri kullanarak bu kırılganlık hissini izleyiciye başarılı bir şekilde verdiği gözlenmektedir.

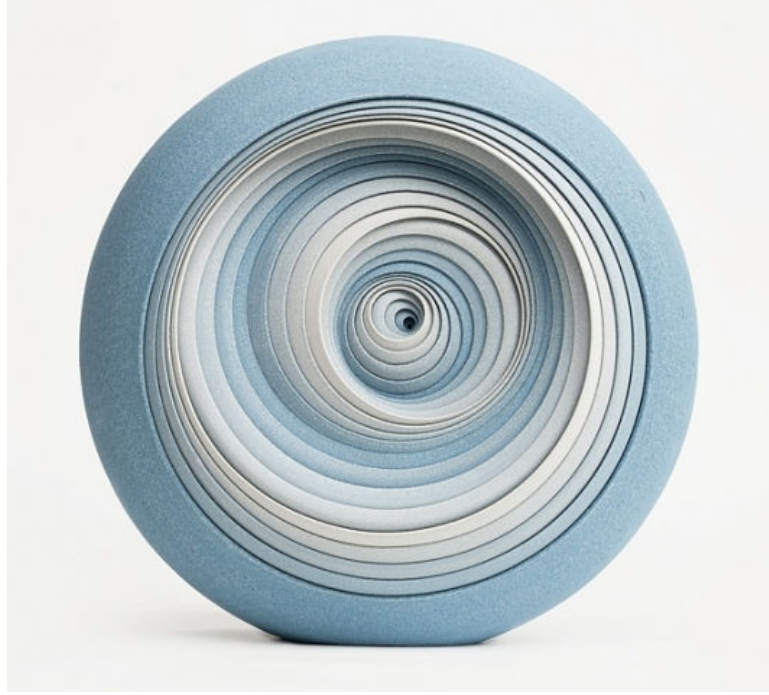

Resim 63. *Marc Leuthold*

Kaynak: <http://marcleuthold.com/line>

2.8. MATTHEW CHAMBERS

Nokta ögesini kullanan seramik sanatçıları bölümünde kısa özgeçmişinden bahsedilen seramik sanatçısı Matthew Chambers, çalışmalarında çizgi ögesini yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Katman katman yüzeyler oluşturarak formda vermiş olduğu derinlik etkisinin yanı sıra, bir merkezden yayılan incelen kalınlaşan çizgiler hareket hissi uyandırmaktadır. Resim 64 ve 65'teki çalışmalarında; sanatçının renk kullandığı, yüzeyde ton geçişleri sağlayarak dalgalanma hissini izleyiciye başarıyla verdiği görülmektedir.

Resim 64. *Matthew Chambers*

Kaynak: <http://designspiration.net/image/1303285523874/>

Resim 65. *Matthew Chambers*

Kaynak: <http://designspiration.net/image/1303285523875/>

2.9. NUALA O'DONOVAN

Cork City şehrinde doğan İrlandalı sanatçı, 1997 yılına kadar İngiltere, Amerika ve Avustralya'da yaşamıştır. 2008 yılında seramik alanında Crawford Üniversitesinden mezun olmuştur. Çalışmalarını halen İrlanda'da kendi stüdyosunda sürdüren sanatçı ulusal ve uluslararası alanda birçok sergiye katılmıştır (<http://www.nualaodonovan.com/page4.htm>).

Resim 66 ve 67'de görülen çalışmalarında Nuala O'Donovan bir iskelet etrafına sarmalanmış aynı kalınlıktaki çizgilerle bir form oluşturmuş, farklı yönlerde kullandığı çizgiler ile de dengeli bir bütünlük oluşturmuştur. Kırılganlık hissini izleyiciye başarıyla vermiştir.

Resim 66. *Nuala O'Donovan*

Kaynak:

<http://www.nualaodonovan.com/USERIMAGES/034.%20O'Donovan%20Banksia%20Dynamic.jpg>

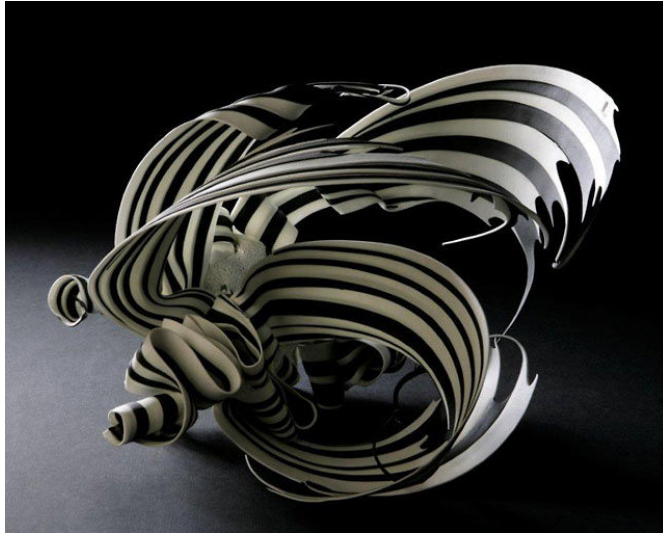

Resim 67. *Nuala O'Donovan*

Kaynak: <http://www.nualaodonovan.com/USERIMAGES/038.%20Banksia%20Dancing.jpg>

2.10. PAULA BASTIAANSEN

1953 yılında Hollanda'da doğan sanatçı Hertogenbosch Royal Sanat Akademisinden mezun olmuştur. Halen Roosendaal sanat merkezinde eğitimci olarak görev yapmaktadır. Ulusal ve uluslararası birçok sergiye katılmıştır.

Resim 68. *Paula Bastiaansen*

Kaynak: <http://www.paulabastiaansen.com/work/unica/popups/object30.html>

Resim 69. *Paula Bastiaansen*

Kaynak: <http://www.paulabastiaansen.com/work/unica/popups/object27.html>

Resim 68 ve 69 ‘daki çalışmalarında sanatçı üzerlerinde ince-kalın çizgiler bulunan ince plakaları eğip bükerek formun genelinde çizgilerin, dalgalı bir şekilde bir çizgi yumağı haline gelmesini sağlamıştır. Boşlukta uçuşan, dağılan ve tekrar toplanan bir hareketi, incecik porselen ile büyük bir ustalıkla ortaya koymuştur.

2.11. PETRA WOLF

1957 yılında doğan sanatçı 1978 – 1985 yılları arasında Krefeld, Niederrhein Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Seramik Tasarım Odaklı Ürün Tasarımı Bölümünü okumuştur. 1989 yılında FBS Viersen’de, 2003 yılında ise KBV Viersen’de öğretim görevlisi olarak, 1987-1992 yılları arasında Bracht Altkevelaerstr Stüdyo’sunda, 1993 yılında ise Bracht Zissenweg Stüdyo’sunda çalışmıştır. 2006 yılında Forum Krefeld Viersen’de öğretim üyesi olmuştur

(<http://www.neuwolfkeramik.de/index.php/biographie.html>).

Resim 70. *Petra Wolf*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=337948849584457&set=a.337947872917888.73656.100001080344135&type=3&theater>

Resim 70 'deki çalışmasında sanatçı, ince kesilmiş plakaları dalgalı bir biçimde aralarda boşluklar kalacak şekilde üst üste bindirerek bir form elde etmiş, aralarda kalan boşluklar ise çizgisel doku oluşturarak çalışmaya hareket kazandırmıştır.

Resim 71 'de görülen eserinde ise, Petra Wolf aynı kalınlıkta farklı renklerde kesilmiş plakaları aralarda boşluk kalmayacak şekilde bir düzen içerisinde üst üste bindirmiş ve renk farkından dolayı yüzeyde eğri çizgisel bir doku elde etmiştir. Böylece forma dinamizm kazandırmıştır.

Resim 71. *Petra Wolf*

Kaynak :

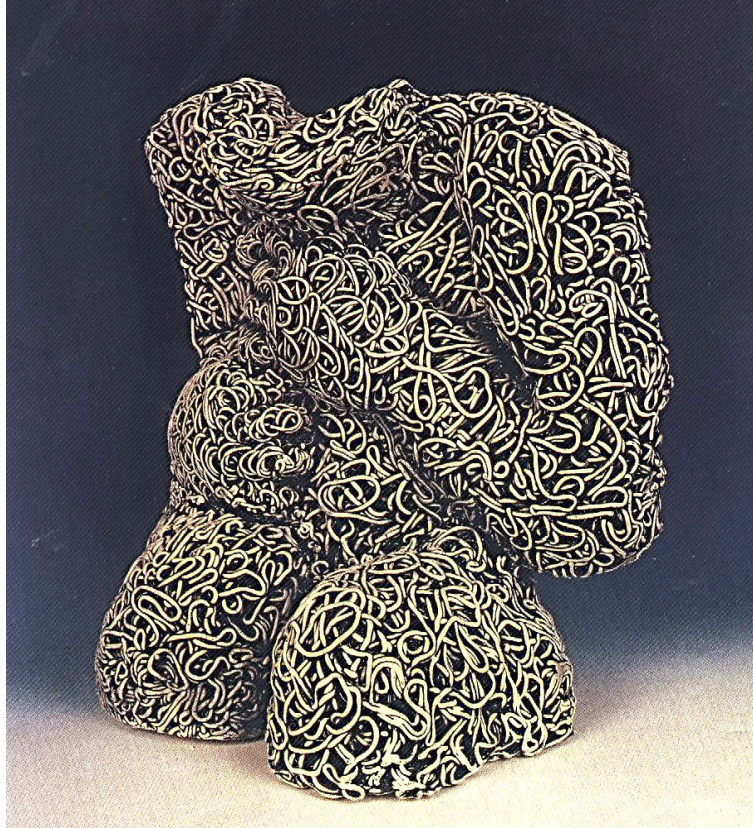
<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=385027591543249&set=a.337947872917888.73656.100001080344135&type=1&theater>

2.12. PINAR GENÇ

Anadolu Üniversitesi Engelliler Entegre Yüksekokulu'nda Öğretim Üyesi olan Pınar Genç, birçok uluslararası sergiye katılmıştır. Çalışmalarında çizgi ögesini kullanan sanatçı, formlarda ve düz yüzeylerde, çamuru sıkarak elde ettiği ince fitilleri farklı yanyana getiriş biçimleriyle yerleştirmektedir. Böylece yüzeylerde hareket etkisini elde etmektedir.

(<https://academy.anadolu.edu.tr/xdisplayx.asp?kod=0&acc=pγενc>).

Sanatçı Resim 72'de görülen çalışmasında, aynı kalınlıktaki kavisli çizgileri yoğun bir biçimde üst üste bindirerek bir form oluşturmuştur. Zeminde koyu renk sır kullanmış, bu sayede çizgilerin daha belirginleşmesini sağlamıştır. İlk başta karmaşık gibi görünen çizgiler formun genelinde estetik bir ifade biçimine dönüşmüştür.

Resim 72. *Pınar Genç*

Kaynak: Pınar GENÇ Fotoğraf Arşivi

Resim 73'deki eserinde ise sanatçı aynı kalınlıktaki çizgileri yan yana getirerek bir düzen içerisinde formu çevrelemiş, yüzey üzerinde çizginin formu sarmalamasıyla hareket etkisini sağlamıştır.

Resim 73. *Pınar Genç*

Kaynak:

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=6154908918&set=a.6154873918.8999.656963918&type=3&theater>

2.13. RAFA PEREZ

1957 İspanya doğumlu olan ve çalışmalarını halen kişisel stüdyosunda sürdürmekte olan İspanyol sanatçı Rafa Perez, 2007 yılında Uluslararası Seramik Akademisi üyeliğine seçilmiştir. Eserlerinde yüzeyde çizgisel volkanik dokular kullanan sanatçı birçok ulusal uluslararası sergiye katılmış ve birçok ödül almıştır (<http://www.rafaquez.es/en/curriculum/>).

Resim 74. *Rafa Perez*

Kaynak:

http://www.rafa-perez.es/en/gallery/rafa_perez_esculturas_files/Media/RAFA%20PEREZ1/RAFA%20PEREZ1.jpg?disposition=download

Sanatçı bu çalışmasında (Resim 74) iki farklı renkteki çamuru bir arada kullanmış, sıklaşan seyrekleşen kalın-ince çizgileri kavisli bir biçimde kullanarak çalışmaya hareket kazandırmıştır. Çalışmada form kaygısından daha çok dokusal özelliğini ön plana çıkarmıştır.

2.14. SAKIYAMA TAKAYUKI

1958 yılında Japonya’da doğan sanatçı 1981 yılında Osaka Sanat Kolejinden mezun olmuştur. Birçok ulusal ve uluslararası sergiye katılan Sakiyama Takayuki, daha çok serbest form üzerinde çizgisel doku ile elde etmiş olduğu dalgalanma etkisi veren çalışmaları ile tanınmaktadır

(<http://www.mirviss.com/artworks/sakiyama-takayuki/>).

Resim 75’deki çalışmada sanatçı formun hareketi doğrultusunda oyma yaparak elde etmiş olduğu çizgisel doku ile yüzeyde dalgalanma elde etmiş ve formun etkisini güçlendirmiştir.

Resim 76’de ise yüzeyde eşit aralıklarda çizgisel dokularla bazı bölgelerde keskin köşeler oluşturmuş, böylece çizginin ve formun farklı bir etkisini elde etmiştir.

Resim 75. *Sakiyama Takayuki*

Kaynak : <http://musingaboutmud.blogspot.com/2010/11/monday-morning-eye-candy-sakiyama.html>

Resim 76. *Sakiyama Takayuki*

Kaynak: <http://musingaboutmud.blogspot.com/2010/11/monday-morning-eye-candy-sakiyama.html>

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMALAR

Kişisel uygulamalar bölümünde nokta ve çizgi öğeleri seramik form olarak ortaya konmaya çalışılmıştır.

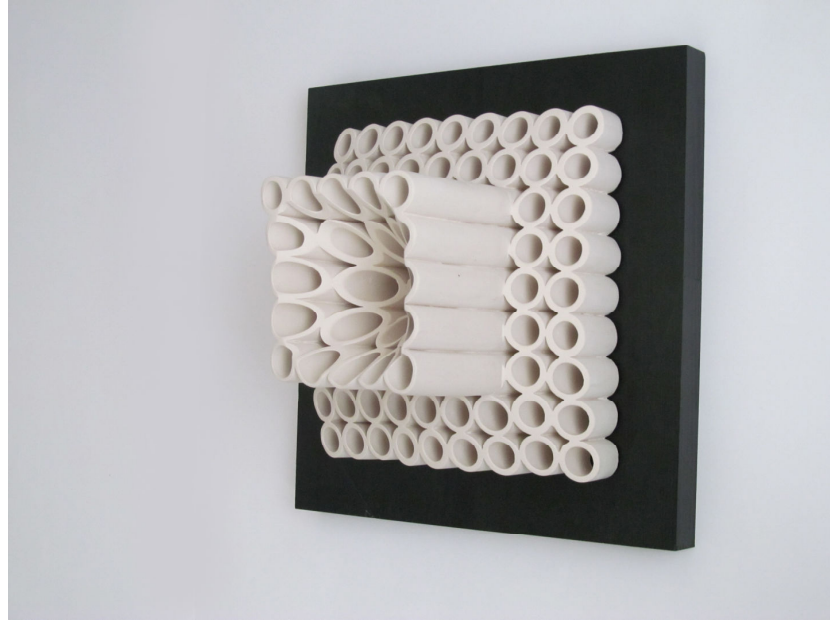
Uygulamaların bütününde iki farklı şekillendirme yöntemi ile iki farklı çamur kullanılmıştır. Bunlar, 1200 °C pekişen düşük sıcaklık porselen çamuru ve şamotlu çamurlardır. Döküm ve elde şekillendirme yöntemleriyle üretilen formlar 1160 °C ve 1000 °C'deki sıcaklıklarda pişirilmiştir.

Döküm yöntemi ile şekillendirilmede, öncelikle çoğaltılması istenilen birimin alçı kalıbı alınmıştır. Sonrasında bu alçı kalıptan döküm yöntemi ile içi boş borular elde edilmiştir. Kalıptan çıkan deri sertliği kıvamındaki bu birimler istenilen sayıda, üst üste ve yan yana getirilerek döküm çamuru ile birleştirilmiş başlangıç formları üretilmiştir. Daha sonra bu kütle farklı açılardan kesilerek değişik formlar oluşturulmuş ve fırına girmeye hazır olan ürünlerin bisküvi pişirimleri yapılarak ürünlere dayanıklılık kazandırılmıştır.

Bu noktaların ve dikeyde çizgilerin bir araya gelmesi ile formun bütününde bir hareket meydana gelmektedir. Bütün bir formun içyapısını göstermek için kesitler alınmıştır. Bu da tıpkı doğadaki nesnelere kesitini alarak içyapısındaki dokuyu ortaya çıkarmak ile benzerdir. Bu çalışmalar aynı büyüklükteki noktaların ve aynı kalınlıktaki çizgilerin form üzerinde bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Bütün formun kesiti alındığında ise iç yüzeyde noktaların bükülüp esneyerek şekillerinin değiştiği gözlemlenmiştir. Bu esneme ve ışık gölge etkisi ile farklı görsel etkiler elde edilmiştir. Aynı zamanda formlar üzerinde ışık gölgenin etkisini arttırmak için çalışmalar sırsız bırakılmıştır.

Resim 77. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 30x20x45 cm , 160°C*

Resim 78. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 27x27x18 cm, 1160°C*

Resim 79. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 26x15x24 cm, 1160°*

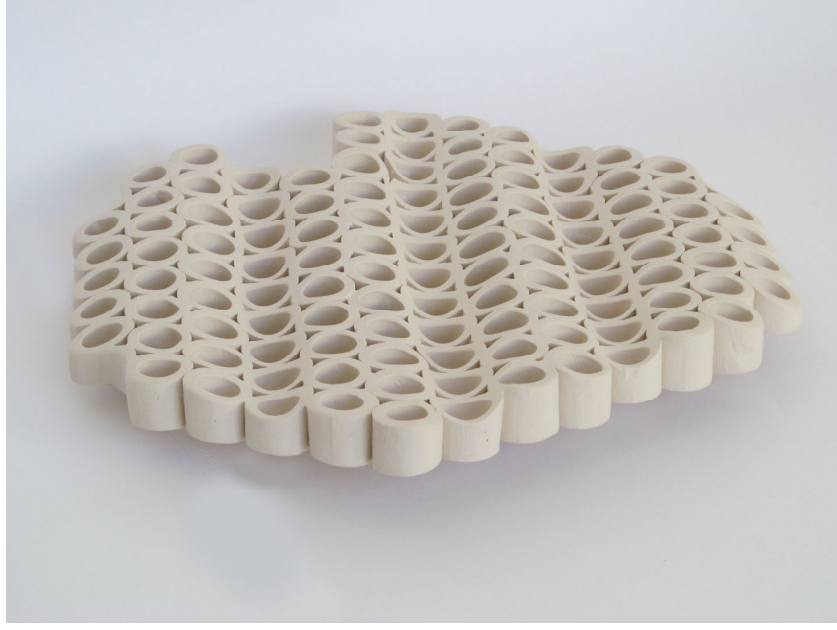
Resim 80. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 15x12x28 cm, 1160°C*

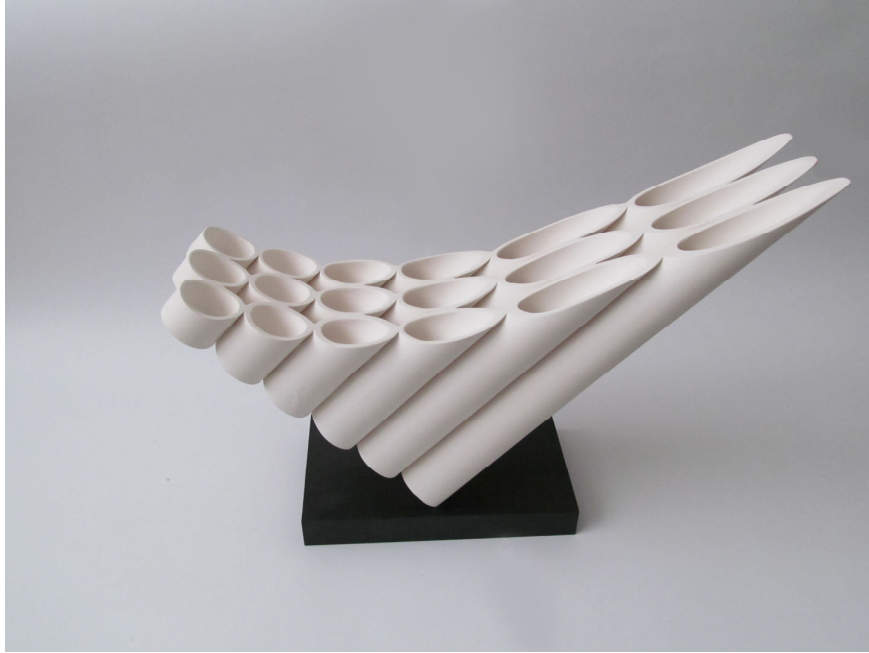
Resim 81. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 9x45x24 cm, 1000°C*

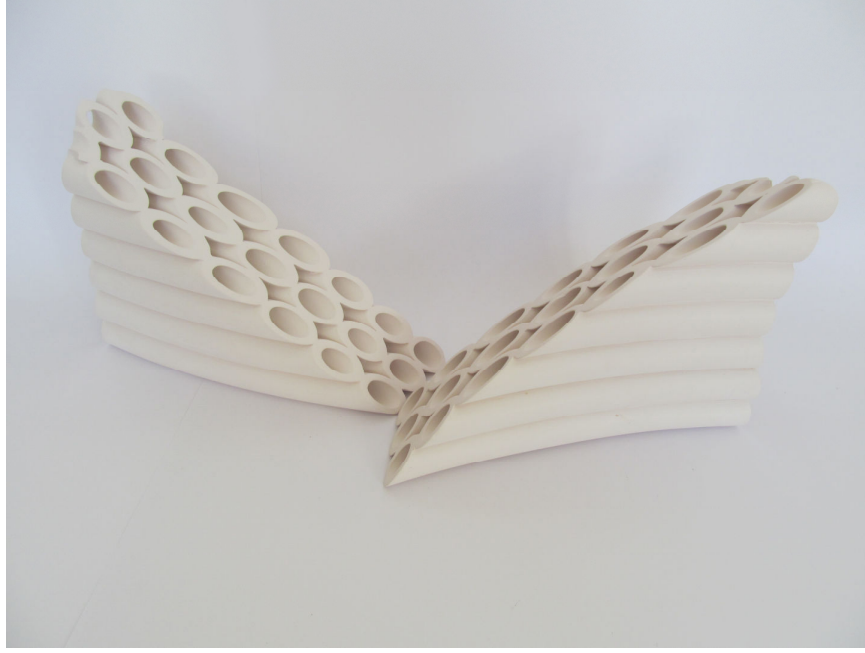
Resim 82. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 23x42x23 cm, 1160°C*

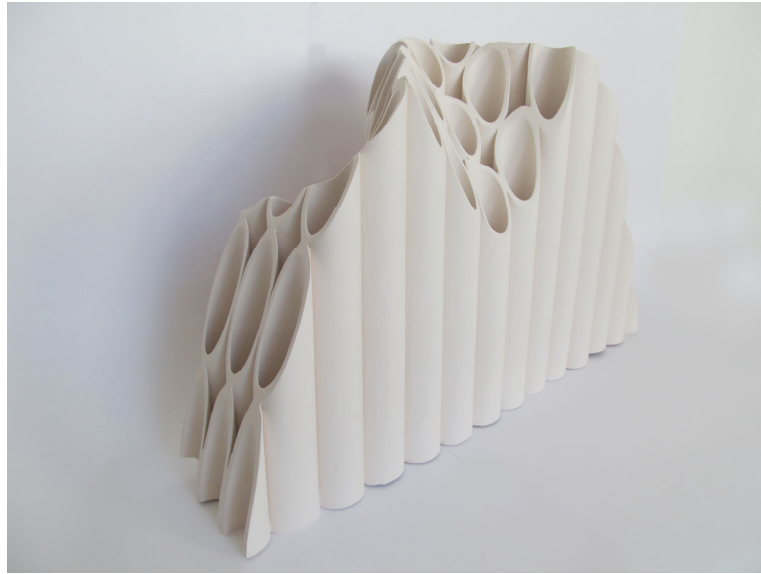
Resim 83. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 36x39x7 cm, 1160°C*

Resim 84. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 38x14x25 cm, 1000°C*

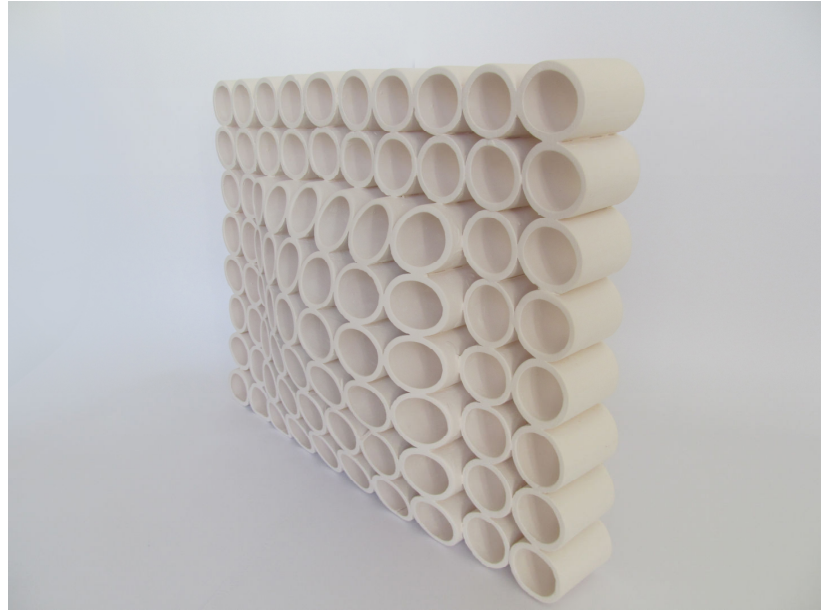
Resim 85. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme 50x15x22 cm, 1000°C*

Resim 86. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 59x14x45 cm, 1000°C*

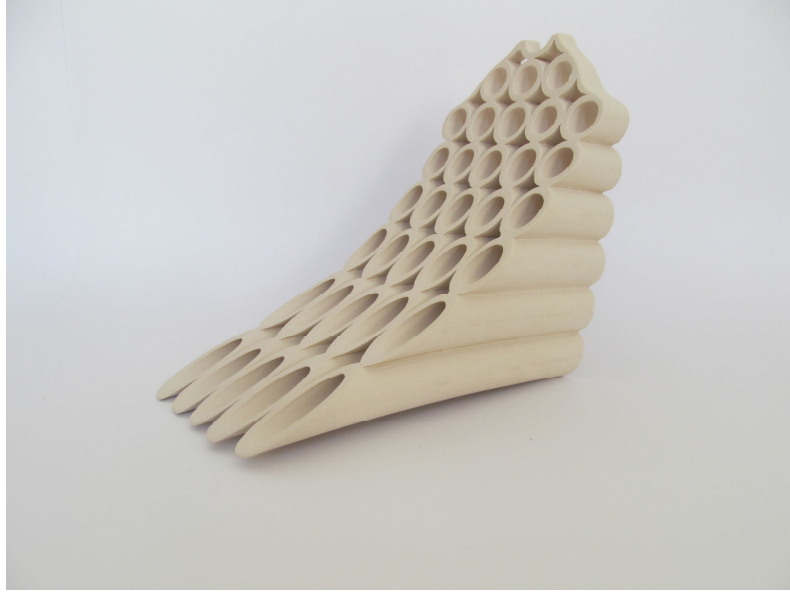
Resim 87. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 24x34x15 cm, 1160°C*

Resim 88. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 45x25x36 cm, 1000°C*

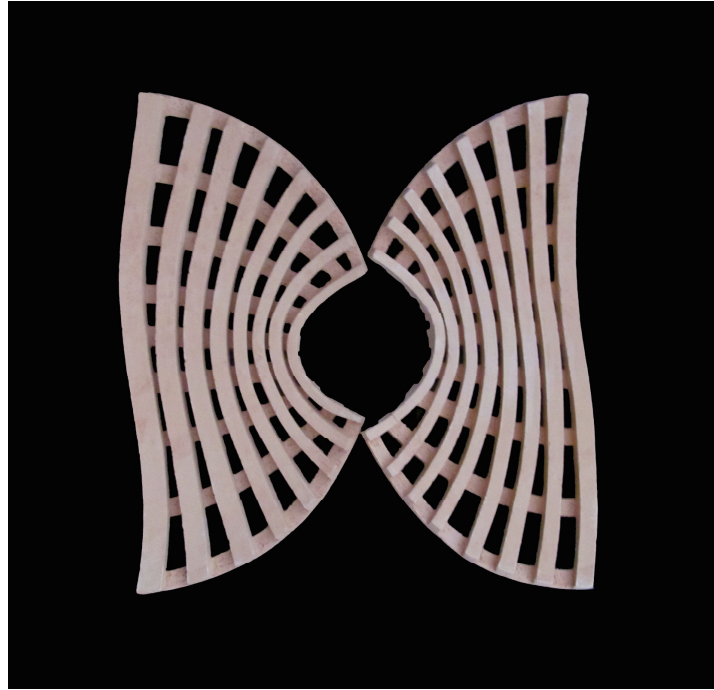
Resim 89. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme 12x8x26 cm, 1160°C*

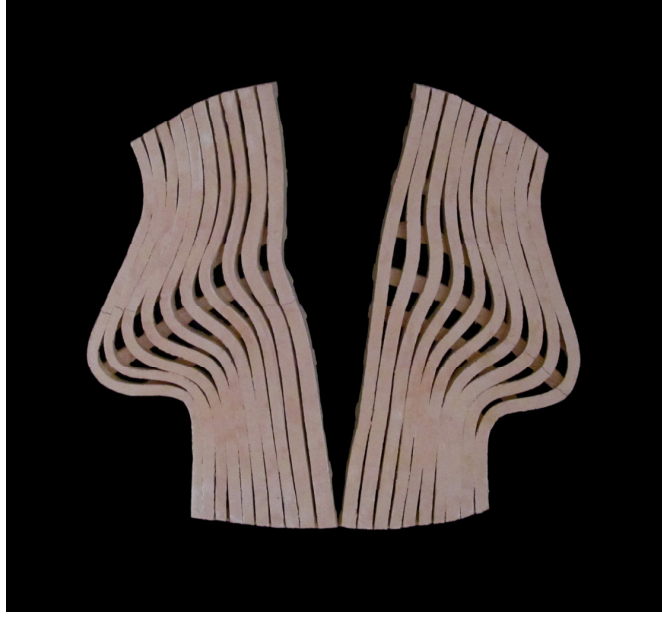
Resim 90. *Döküm Yöntemi ile Şekillendirme, 28x15x23 cm, 1160°C*

Elle şekillendirme yöntemi ile yapılan çalışmalarda şamot çamuru kullanılmıştır. Öncelikle alçıdan istenilen forma göre çekirdek hazırlanmıştır. Daha sonra plaka halinde açılmış olan çamur belirli kalınlıklarda çizgisel prizmatik biçimde kesilmiş, ve alçı çekirdek üzerine istenilen kompozisyonlarda yerleştirilmiştir. Daha sonra formun arka kısmından gerekli kaynaştırmalar yapılmış ve kurumaya bırakılmıştır. Dikkatli bir kuruma sürecinden sonra rötüş işlemi yapılarak bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Bu çalışmalarda yüzeyde kavisli ve düz çizgiler belirli aralıklarda kullanılarak kompozisyonlar oluşturulmuştur. Sunum esnasında formun üzerine yerleştirildiği zemin koyu renk tercih edilerek kalan boşlukların da izleyici tarafından çizgi gibi algılanılması amaçlanmıştır.

Resim 91. *Elde Şekillendirme 44x44 cm, 1000°C*

Resim 92. *Elde Şekillendirme 46x46 cm, 1000° C*

Resim 93. *Elde Şekillendirme, 45x45 cm, 1000° C*

Resim 94. *Elde Şekillendirme, 45x45 cm, 1000°C*

SONUÇ

Yapılan bu çalışma sonucunda seramik sanatında nokta ve çizginin kullanım biçimleri araştırılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Doğada nokta ve çizgi, çeşitli boyut, renk, biçim ve yan yana geliş farklılıklarıyla bulunmaktadır. Doğadaki canlı ve nesnelerin dış görünüşlerinde ve içyapılarında nokta ve çizgi örnekleri görülmektedir.

Görsel açıdan bakıldığında nokta tasarımın en küçük parçasıdır. Noktaların farklı şekillerde bir araya gelmesi ile çizgiler ve istenen tasarım oluşmaktadır. Temel sanat ögesi olan nokta ve çizgi seramik sanatında da kullanılmaktadır. Seramik sanatındaki farklı kullanım biçimleri, sanatçıların bireysel araştırmaları ve denemeleri sayesinde çeşitlilik kazanmıştır. Nokta ve çizgi kullanan sanatçıların çalışmaları incelendiğinde doğada var olan nokta ve çizgi örneklerinden yola çıkışlı olup kendi özgün tarzları ile birleştirilerek yapılmış çalışmalar olduğu gözlenmiştir. Bazı sanatçılar bu öğeleri yüzeyde kullanırken bazıları da form olarak kullanmayı tercih etmişlerdir. Noktalar, küçük-büyük, sık-seyrek, dolu-boş olarak, çizgiler ise; kalın-ince, sık-seyrek, kavisli, düz ve diyagonal şekilde kullanılmıştır.

Bu tez çalışmasında, doğada bulunan nokta ve çizgi öğeleri incelenerek, bu iki öğeyi kullanan seramik sanatçılarının çalışmaları araştırılmış, doğada içyapılarında noktasal dokular bulunduran nesneler farklı açılardan kesildiğinde bu noktasal dokuların diyagonal olarak uzadığı gözlenmiştir. Bu gözlemden yola çıkışlı olarak uygulama aşamasında, içyapısı aynı büyüklükte noktalardan, dış yüzeyi ise eş kalınlıkta çizgilerden oluşan kapalı formlar oluşturulmuş, bu formlar farklı açılardan kesilerek nokta oluşturan iç boşlukların diyagonal olarak uzaması sağlanmıştır. Nokta ve çizginin bir arada kullanılmasıyla forma hareket kazandırılmış, aynı zamanda ışık gölge etkisini arttırmak için formlar sırsız bırakılmıştır.

Ayrıca bazı çalışmalarda da çamur plastik haldeyken prizmatik olarak kesilip elde edilen ince şeritler, dalgalı biçimde yan yana getirilip düzenlenerek, değişik görsel hareket etkisi oluşturan duvar elemanları elde edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Artut, K. (2004), “*Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*”, (3), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Atalayer, F. (1994), “*Temel Sanat Öğeleri*”, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Balcı, Y.B. ve Say, N. (2005), “*Temel Sanat Eğitimi*”, Ya-Pa Yayın Pazarlama, İstanbul.
- Bigalı, Ş. (1999), “*Resim Sanatı*”, Türkiye İşbankası Kültür Yayınları, Ankara.
- Çelik, M. ve Ertek, H. (2001), “*Temel Eğitimde, Temel Sanat – Temel Tasarım Birlikteliği*”, Anadolu Sanat Dergisi, Sayı 11, 94 - 96.
- Çellek, T. (2003, HAZİRAN), “*Temel Sanat Eğitimi – Temel Tasarım*” (<http://www.tulaycellek.com/tulay/eserlistesi.asp?alttur=dersnot2>)
- Divanlıoğlu, H.D. (1997), “*Tasarımın Öge ve İlkeleri (Temel Tasarım)*”, Birsen Yayınevi, İstanbul.
- Genç, P. (2012), “*İşitme Engellilerle Temel Sanat Eğitimi*”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Gökaydın, N. (1990), “*Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*”, Sedir Yayınevi, Ankara.
- Güngör, İ.H. (1972), “*Temel Tasarım*”, İstanbul.
- Gürer, L. (2004), “*Temel Tasarım*”, Birsen Yayınevi, İstanbul.
- Kaplan, S. (2003), “*Gestalt Görsel Algı Teorilerinin Bauhaus Ekolü İçinde Seramik Teknikleriyle Uygulanması*” (YL), Eskişehir.

- Kaplan, S. (2009), “*Nokta ve Çizginin Resimsel Anlatımda Kullanımı*”,
(Sanatta Yeterlilik Tezi), Eskişehir.
- Kaymakcan, M. (2006), “*Yüksek Öğrenim Sanat Eğitiminde, Temel Tasarım
Eleman ve İlkelerinin Öğretimi ve İlkeleri*”, (YL), İzmir.
- Megep, (2011), “*Fotoğraf ve Grafik - Tasarım İlkeleri*”, TC Milli Eğitim Bakanlığı
Yayımları, Ankara.
- Megep, (2011), “*Grafik ve Fotoğraf – Nokta – Çizgi*” TC. Milli Eğitim Bakanlığı
Yayımları, Ankara.
- Oei, L. & Kegel, C.D. (2002), “*The Elements of Design*”, Thames & Hudson,
NewYork.
- Özkan, Z.C. (2008), “*Temel Tasarım Eğitimi ve Dijital Ortam*”, (YL), Ankara.
- Öztuna, H.Y. (2007), “*Görsel İletişimde Temel Tasarım*”, Tıbyan Yayıncılık,
İzmir.
- Sözen, M. ve Tanyeli, U. (2011), “*Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*”, (10),
Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Türedi Özen, A. (2002), “*Anadolu Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Seramik
Temel Sanat Eğitimi II*”, Anadolu Üniversitesi Güzel
Sanatlar Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Yılmaz, M. (2007), “*Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*”, Gündüz Eğitim
ve Yayıncılık, Ankara.
- <http://www.redlodgeclaycenter.com/lists.php?aid=347&type=artist>, (25.08.2012).
- <http://totanita.carbonmade.com/about>, (09.07.2012).
- <http://art.okstate.edu/faculty/reese.php>, (14.08.2012).
- http://www.franmaguire.co.nz/fran_maguire.html, (17.07.2011).
- <http://www.ne.jp/asahi/aaa/nakashima/>, (05.08.2012).

<http://www.ikukoi.co.uk/cv.htm>, (13.08.2012).

<http://matthewchambers.co.uk/#/cv-2011/4555471154>, (30.04.2011).

<http://www.naokomatsumoto.com/live/>, (25.08.2012).

<http://www.artslant.com/global/artists/show/125676-ryan-labar>, (30.06.2012).

<http://www.mirviss.com/artworks/sakurai-yasuko/>, (05.08.2012).

<http://www.vandervinstudios.com/about.php>, (06.07.2012).

http://www.tonymarshceramicart.com/#!__about, (14.08.2012).

<http://www.uc-keramik.de/>, (14.07.2012).

<http://valerianascimento.com/>, (13.08.2012).

<http://camurhane.blogspot.com/>, (04.08.2012).

<http://www.davidroberts-ceramics.com/about.php>, (15.07.2012)

<http://www.deu.edu.tr/DEUWeb/English/Icerik/Icerik.php?KOD=14287>,
(07.08.2012).

<http://www.jaekel-keramik.de>, (26.08.2012).

<http://www.woolffgallery.co.uk/Default.aspx?PageID=22>, (22.08.2012).

<http://www.lindadangoor.com/page/clay01>, (05.08.2012).

<http://marcleuthold.com/cv/>, (30.06.2012).

<http://www.nualaodonovan.com/page4.htm>, (18.07.2012).

<http://www.neuewolfkeramik.de/index.php/biographie.html>, (21.05.2012).

<https://academy.anadolu.edu.tr/xdisplayx.asp?kod=0&acc=pgenc>, (03.07.2012).

<http://www.rafaaperez.es/en/curriculum/>, (12.03.2012).

<http://www.mirviss.com/artworks/sakiyama-takayuki/>, (05.08.2012)

http://beautifulplacestovisit.com/wpcontent/uploads/2010/04/The_Wave_Coyote_Butttes_Arizona5.jpg, (05.02.2012).

<http://www.robertacappelli.com/animals>, (30.06.2012).

<http://www.sosyalmekan.net/forum/manzara-fotograflari/3208-orumcek-agi-resimleri.html>, (30.06.2012).

<http://www.bilgiustam.com/resimler/2012/05/elizi-320x200.jpg>, (03.08.2012).

<http://www.redlodgeclaycenter.com/piece-detail.php?rc=56&rn=30&aid=347&type=artist> , (25.08.2012).

<http://www.facebook.com/album.php?aid=2015487&id=1079799992&op=6#!/photo.php?pid=30286289&id=1079799992>, (01.09.2009).

http://art.okstate.edu/lightboxtest/reese_001.jpg, (14.08.2012).

<http://art.okstate.edu/faculty/reese.php>, (14.08.2012).

<http://www.franmaguire.co.nz/gallery/displayimage.php?album=14&pos=18>, (17.07.2011).

<http://www.franmaguire.co.nz/gallery/displayimage.php?album=26&pos=25>, (17.07.2012).

<http://ocerencan.blogspot.com/2012/02/harumi-nakashima-ve-esrik-serisi.html>, (05.08.2012).

<http://ocerencan.blogspot.com/2012/02/harumi-nakashima-ve-esrik-serisi.html>, (05.08.2012).

<http://www.ikukoi.co.uk/containers.htm>, (13.08.2012).

<http://www.ikukoi.co.uk/cups.htm>, (13.08.2012).

<http://www.ceramicsnow.org/post/2372127278/matthew-chambers-deconstruction-wall-piece>, (05.08.2012).

<http://www.naokomatsumoto.com/live/>, (27.08.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=1024629532020&set=a.1024626451943.2005249.1113701801&type=3&theater>, (03.02.2010).

www.facebook.com/photo.php?fbid=1024629612022&set=a.1024626451943.2005249.1113701801&type=3&theater, (03.02.2012).

<http://karissatse.tumblr.com/post/13432971087/sakurai-yasuko-ceramic-artist>, (05.08.2012).

<http://www.vandervenstudios.com/gallery.php>, (06.07.2012).

http://www.franklloyd.com/dynamic/artwork_detail.asp?ArtworkID=2297,
(14.08.2012).

http://www.franklloyd.com/dynamic/artwork_detail.asp?ArtworkID=2299,
(14.08.2012).

<http://www.im-flug-vergangen.de/files/commandeur2.jpg>, (24.06.2010).

<http://thinkingthroughthings.blogspot.com/2012/05/ceramic-serenity-on-wall-by-valeria.html>, (13.08.2012).

<http://thinkingthroughthings.blogspot.com/2012/05/ceramic-serenity-on-wall-by-valeria.html>, (13.08.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=171935447409&set=a.171931277409.123346.533672409&type=3&theater>, (01.01.2010).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=186135542409&set=a.186134452409.128211.533672409&type=3&theater>, (01.01.2010).

<http://www.davidroberts-ceramics.com/Current%20Work/Previews/image24.php>,
(15.07.2012).

<http://www.davidroberts-ceramics.com/index.php>, (15.07.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150381501551512&set=a.10150381454466512.344165.562001511&type=3&theater>, (07.08.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150381502501512&set=a.10150381454466512.344165.562001511&type=3&theater>, (07.08.2012).

<http://elemenop123.blogspot.com/2011/01/enno-jakel.html>, (29.08.2012).

http://www.jaekel-keramik.de/Enno_Jaekel_Keramikgestalter/Arbeiten.html#15,
(29.08.2012).

<http://www.jeanneopghaffen.com/beeld.php?beeld=kleur2.jpg&tekst=>,
(22.08.2012).

<http://www.jeanneopghaffen.com/beeld.php?beeld=dozen-1.jpg&tekst=>,
(22.08.2012).

<http://www.lindadangoor.com/page/clay21n>, (05.08.2012)

<http://www.lindadangoor.com/page/clay34n>, (05.08.2012).

<http://marcleuthold.com/wheels/>, (24.06.2010).

<http://marcleuthold.com/line>, (24.06.2010).

<http://designspiration.net/image/1303285523874/>, (26.08.2012)

<http://designspiration.net/image/1303285523875/>, (26.08.2012).

<http://www.nualaodonovan.com/USERIMAGES/034.%20O'Donovan%20Banksia%20Dynamic.jpg>, (18.07.2012).

<http://www.nualaodonovan.com/USERIMAGES/038.%20Banksia%20Dancing.jpg>, (18.07.2012).

<http://www.paulabastiaansen.com/work/unica/popups/object30.html>, (15.08.2012).

<http://www.paulabastiaansen.com/work/unica/popups/object27.html>, (15.08.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=337948849584457&set=a.337947872917888.73656.100001080344135&type=3&theater>, (05.07.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=385027591543249&set=a.337947872917888.73656.100001080344135&type=1&theater>, (05.07.2012).

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=6154908918&set=a.6154873918.8999.656963918&type=3&theater>, (18.04.2012).

http://www.rafaperez.es/en/gallery/rafa_perez_esculturas_files/Media/RAFA%20PEREZ1/RAFA%20PEREZ1.jpg?disposition=download. (07.07.2012).

<http://musingaboutmud.blogspot.com/2010/11/monday-morning-eye-candy-sakiyama.html>, (06.08.2012).

<http://musingaboutmud.blogspot.com/2010/11/monday-morning-eye-candy-sakiyama.html>, (06.08.2012).

